

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ ΕΝ ΛΕΙΨΙΑΙ.
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄.

ΤΟΜΟΣ Ζ΄.
ΑΡΙΘΜ. 16 (160).

Συνδρομή ἀρχομένη ἀπὸ 1. Ἀπριλίου ἐκάστου ἔτους ἐτησίᾳ μὲν
φρ. χρ. 25 ἐξάμηνος δὲ φρ. χρ. 12½.

ΕΤΟΣ Ζ΄.
τῆ 15/27. Νοεμβρίου 1891.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΣΚΡΙΒ.

ΚΑΙΤΟΙ ὁ Εὐγένιος Σκριβ δὲν συγκαταλέγεται εἰς τοὺς κλασσικοὺς ποιητὰς τῆς Γαλλίας, διότι τὰ ἔργα αὐτοῦ εἶνε ἐλαφρῶς καὶ ἀνευ ἐπιμελεστέρως ἐπεξεργασίας γεγραμμένα, τινὰ δὲ καὶ ἀπλῶς ἐσχεδιαγραφημένα, οὐχ ἦττον ὅμως σύμπας ὁ κόσμος τῶν γραμμάτων μετὰ τῆς δα μνημονεύσει τὴν ἑκατοστήν ἀπὸ τῆς γεννήσεώς τοῦ ἐπέτειον, (ἦτις ἐορτάζεται τῆ 24 Δεκεμβρίου), διότι οὐδαμῶς ἀλλαγῶς εὐρίσκομεν τοσοῦτον ζωηρῶς καὶ πιστῶς ἐξωγραφημένην τὴν ἐποχὴν τῆς Βασιλείας τοῦ Ἰουλίου ὅσον ἐν ταῖς μετ' αὐτομάτου εὐχερείας καὶ χάριτος ἀναπτυσσομέναις σκηναῖς τῶν δραμάτων τοῦ Σκριβ. Οὐδὲν ἱστορικὸν ἔργον παρουσιάζει ἡμῖν τοσοῦτο πιστὴν καὶ πλαστικὴν εἰκόνα τῆς γαλλικῆς κοινωνίας κατὰ τὴν τρίτην καὶ τετάρτην δεκαετηρίδα τοῦ παρόντος αἰῶνος, τῶν ἰδεῶν καὶ αἰσθημάτων, τῶν ἀγώνων καὶ τῶν τάσεων αὐτῆς, οὐδὲ εἰσάγει ἡμᾶς μετὰ τοσαύτης ἀσφαλείας εἰς ὅλους τοὺς κόκλους τῆς τάξεως τῶν ἰδιωτῶν, τῆς Bourgeoisie, εἰς τὰ γραφεῖά των, εἰς τοὺς προδαλάμους καὶ εἰς τὰς αἰδούσας των, ὅσον αἱ καρδιαι τοῦ ἐδστροφου καὶ πνευματώδους τούτου ποιητοῦ. Ὡς ἐν κατόπτρῳ

ἐμφανίζονται ἡμῖν οἱ τραπεζίται, οἱ καλλιτέχνη, οἱ βουλευταὶ, πάντες οἱ φλύαροὶ καὶ οἱ ματαιόσχολοι τῶν ἡμερῶν ἐκείνων, περιστοιχόμενοι ὑπὸ ὀμίλων κυριῶν, καὶ πάντες οἱ ἀντιπρόσωποι τῆς εὐχαριστημένης καὶ ἀμερίμνου μεσαιᾶς ἐκείνης κοινωνικῆς τάξεως, ἦτις τότε, μετὰ τὰ μακρὰ ἔτη τοῦ πολέμου ἀρξαμένης νέας ζωῆς καὶ αὐτοσυναισθήσεως, διεδραμάτιζε τὸ κυριώτατον πρόσωπον. Τὰ ἔργα λοιπὸν τοῦ Σκριβ δὲν παρέχουσι μόνον ἀπλὴν τέρψιν καὶ ψυχαγωγίαν ἀλλὰ παρουσιάζουσιν ἡμῖν συγχρόνως πιστοτάτας καὶ ζωηρᾶς εἰκόνας μᾶς ἐποχῆς, λίαν ἐνδιαφερούσης.

Ὁ Σκριβ, ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐξοχοὶ τῆς Γαλλίας συγγραφεῖς, ἐσπούδασε κατ' ἀρχὰς τὴν νομικὴν ἐπιστήμην. Ἐγεννήθη τῆ 24 δεκεμβρίου 1791 ἐν Παρισίοις καὶ ἔτυχε παρὰ τῶν εὐπόρων γονέων του ἐπιμελοῦς ἀγωγῆς καὶ παιδεύσεως. Κατὰ τὴν περίοδον τῆς πνευματικῆς αὐτοῦ ἀναπτύξεως καὶ μορφώσεως εἶχον ἤδη πρὸ πολλοῦ παρέλθῃ αἱ φρίκαι τῆς ἐπαναστάσεως, οὕτως ὥστε οὐδαμῶς ἐπηρεάσθη ὑπ' αὐτῶν οὐδὲ διαταράχθη ἡ πορεία τῆς ἀναπτύξεώς του. Ἀλλὰ περὶ τὴν νομικὴν ἐπιστήμην ἠσχολήθη βραχῶν

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΣΚΡΙΒ.

μόνον χρόνον. Ἦδη τῷ 1811, εἰκοσαετῆς ἔτι ὄν, παρουσιάσθη ὡς ποιητὴς μὲ ἐν μελοδραμάτων (Vaudeville) «ὁ Δερβίσης» ἐπιγραφόμενον, ἀλλὰ μὴ ἀξιώθεν παρά τοῦ κοινῆς πολλῆς προσοχῆς. Ἐκ τῆς ἀποτυχίας ὅμως ταύτης οὐδάρως ἀποθαρρυνθεὶς, ἐποίησε καὶ ἄλλα διάφορα δράματα, ἐν ἑκ τῶν ὁποίων ἐπιγραφόμενον «Μία νύξ τῆς ἐθνοφυλακῆς» καὶ παρασταδὲν τῷ 1816 ἐπέτυχε. Ἀλλὰ μόλις μετὰ δεκαετίαν περίου, τῷ 1827 ἐκτίσθη διὰ τῆς ἠθογραφικῆς κωμωδίας «Le mariage d'argent» φήμην ὡς δραματικὸς καὶ ἐδέσποσε τῆς κλασικῆς σκηνῆς τοῦ Théâtre Français. Ἐνταῦθα κατὰ πρώτην φοράν ὁ Σκριβ παρουσιάζεται ὡς ἠθογράφος, δεκνύει τὴν ὁσημέραι εὐρυτέραν διάδοσιν τῆς πρὸς τὴν εὐχάϊαν καὶ πρὸς τὸν χρηματισμὸν τάσεως, καὶ χαρακτηρίζει εὐστοχῶτα καὶ προσφύεστατα τοὺς ἀντίπροσώπους τῆς ἀνοήτου καὶ ἀκάρδου ἀριστοκρατίας τῶν πλουσίων, ἧτις ἤδη ἐν Γαλλίᾳ ἤρξαστο μορφουμένη, ὅπως βραδύτερον ἐπὶ τοῦ Λουδοβίκου Φιλίππου ἐξοκειλῆ εἰς ὄργια. Ἐν τῷ μέσω τῆς πράξεως τοῦ δράματος τούτου ἴσταιται κύριός τις Dorbeval, ὅστις διὰ παντὸς εἶδους κερδοσκοπικῶν ἐπιχειρήσεων ἐγένετο ταχέως πλούσιος καὶ ἤδη καμαρώνει μὲ τοὺς θησαυροὺς του. «Δύναται τις νὰ ἀπατηθῆ περὶ τοῦ πνεύματός του», λέγει, «ἀλλ' οὐχὶ καὶ περὶ τῶν ταλλήρων του». Ἡ ἰδέα αὕτη ἀποτελεῖ οὕτως εἰπεῖν τὸν θεμελιώδη τόνον τοῦ ὅλου δράματος. Ὁ ποιητὴς ἀναπτύσσει τὴν γενικευσὶν τῆς γνώμης, ὅτι τὰ χρήματα κἀμνουν τὸν ἄνθρωπον, ἀλλὰ συγχρόνως δεκνύει εἰς τὸ τέλος ὅτι ὁ ὕλισμὸς ἀγεῖ εἰς τὴν μάλλον ἀπελιπτικὴν τῆς ψυχῆς ἑρμῖαν. Ὁ διηγητικὸς οὗτος ἀγὼν πρὸς ἀπόκτησιν πλοῦτου, εὐχάϊας, περιωπῆς καὶ ἐξωτερικῶν τιμῶν

ἐξακολουθεῖ ν' ἀποτελῆ τὸ θέμα καὶ τῶν ἄλλων δραμάτων του.

Πλὴν τῶν ἠθογραφικῶν τούτων κωμωδιῶν ὁ Σκριβ ἐποίησε καὶ ἱστορικὰ δράματα, ἐκτάκτως ἐπιτυχῆ, ἐν ἑκ τῶν ὁποίων «Τὸ ποτήριον ὕδατος» παριστάνεται καὶ σήμερον ἐπι συχνάκις ἐν τοῖς θεάτροις τῆς Εὐρώπης. Ἐκ τῶν λοιπῶν ἰδιαιτέρας μνείας ἀξία εἶναι: «Les comtes de la reine de Navarre», «Bertrand et Raton», «Adrienne Lecouvreur» κτλ.

Ἐπισημότερας τινὸς ἀξίας στεροῦνται τὰ δράματα ταῦτα ὁ ποιητὴς οὐδέποτε θέτει ἐν αὐτοῖς μέγα τι ἐλαττήριον ἐν τῇ πράξει οὐδέποτε παρουσιάζονται ἀντιμέτωποι δύο διάφοροι περὶ τοῦ κόσμου θεωρίαι, ἀλλὰ πάντοτε μικρὰ προσωπικὰ συμφέροντα, εἴτα δὲ ἐκ τυχαίων συμπτώσεων ἀναπτύσσεται ἡ καταστροφὴ. Οὐχ ἦτον ὅμως ἐν τοῖς δράμασι τούτοις, καὶ ἰδίᾳ ἐν τῷ ποτηρίῳ ὕδατος, ἡ πρᾶξις εἶνε μετὰ θαυμασίας τέχνης ὑποδομημένη καὶ ὁ διάλογος ἔχει γοητευτικὴν χάριν.

Ὁ Σκριβ ἦτο οὐ μόνον ὁ γονιμάτατος καὶ δημοτικώτατος κωμωδιοποιὸς ἀλλὰ καὶ ὁ μάλλον πολυζήτητος librettiste τῆς ἐποχῆς του. Αὐτὸς συνέγραψε τὸ κείμενον τῶν πλείστων μελοδραμάτων τῶν ἐξοχωτέρων μουσικῶν. Ἐν συνόλῳ ἔγραψε 360 δράματα, ἀλλὰ μὲν μόνος ἀλλὰ δὲ μετὰ συνεργατῶν, ἐξ ὧν οἱ γνωστότατοι εἶναι ὁ Legouvé, ὁ Dupin, ὁ Melesville καὶ ὁ Brazier. — Ὁ Σκριβ διὰ τῆς ἀκαμάτου αὐτοῦ φιλοπονίας καὶ θαυμασίας γονιμότητος ἀπέκτησε πλοῦτον καὶ δόξαν καὶ ὑψηλὰς τιμὰς. Τῷ 1834 ἐγένετο μέλος τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας. Ἀπέθανε δὲ τῇ 20 φεβρουαρίου 1861.

ΑΠΟ ΣΚΩΜΙΟΥ ΕΙΣ ΠΑΡΗΣΣΟΝ.

(Συνέχεια.)

Δ.

Τὴν ἰδέαν τῶν νέων τούτων Ὀλυμπίων συνέλαβεν αὐτὸς ὁ Εὐαγγέλης Ζάππας τῇ συμβουλῇ τοῦ Κοῦ Ἀλεξάνδρου Ραγκαβῆ, Ἐπιτρόπου τότε ἐπὶ τῶν Ἐξωτερικῶν, ἐπραγματοποιήθη δὲ αὕτη πρὸ 30 ἐτῶν διὰ Διατάγματος τῆς 19 Αὐγούστου 1858 ὑπογεγραμμένου ὑπὸ τῆς Βασιλευσῆς Ἀμαλίας, ὡς Ἀντιβασιλευσῆς, κατὰ προσωρινὴν ἀπουσίαν τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος. Διὰ τοῦ Διατάγματος τούτου, ἐκδοθέντος τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ἐπιτροπικοῦ Συμβουλίου, γίνετα δεκτὴ μετ' εὐγνωμοσύνης ἡ πλοῦσια χορηγία τοῦ φιλογενοῦς δωρητοῦ, πρὸς σύστασιν καὶ συντήρησιν ἀγώνων ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Ὀλύμπια» συγχρόνως δ' ἐγκρίνεται καὶ τὸ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ζάππα ὑποβληθὲν σχέδιον πρὸς διοργάνωσιν αὐτῶν. Τὰ λοιπὰ τοῦ Διατάγματος ἄρθρα ὀρίζουσιν ὅτι τὰ Ὀλύμπια δὲ τελῶνται κατὰ τετραετίαν, ὡς παρὰ τοῖς ἀρχαίοις, καὶ ὅτι ἐν τῷ ἀνεγερθησομένῳ πρὸς τοῦτο Μεγάλῳ θέξουσιν ἐκτίθεσθαι τὰ διάφορα προϊόντα τῆς ἑλληνικῆς παραγωγῆς, καὶ ἰδίως τὰ τῆς βιομηχανίας, γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας, ἀλλὰ συνάμα καὶ τὰ καλλιτεχνικὰ καὶ διανοητικὰ. Ἀκολουθῶντες ἔρχονται αἱ περὶ ὀργανισμοῦ τῆς ἐπιτροπῆς λεπτομέρειαι, ὡς καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς κρίσεως καὶ βραβεύσεως τῶν ἀξίων, ἀναφέρεται δὲ μετὰ τῶν βρα-

βείων καὶ ὁ κλάδος τῆς ἐλαίας, τὸ περιφανὲς εἰς τοὺς ἀρχαίους χρόνους γέρας. Ἡ πρώτη Ὀλυμπιάς ἐτελέσθη κατὰ τὸ θέρος τοῦ 1859, ἡ δευτέρα ἐνεκὰ διαφόρων λόγων, καὶ ἰδίως τῆς πολιτικῆς ἐν Ἑλλάδι καταστάσεως ἀπὸ τοῦ 1860—1870, μόλις κατὰ τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔτος, ἡ δὲ τρίτη κατὰ τὸ 1875. Ὑπῆρξαν ὅμως πᾶσαι αὗται ἀπόπειραι μάλλον καὶ παρασκευαὶ διὰ τὴν περαιτέρω τακτικὴν λειτουργίαν, τοσοῦτω μάλλον καθ' ὅσον ἐλείπεν εἰσέτι τὸ διὰ τοὺς ἐκθέτας κατάλληλον κτίριον, ἐνῷ σήμερον ἰδρῦθη πλέον οὐχὶ κοινὸν κατάστημα, ἀλλὰ μέγα καὶ καλλιμάριον Μέγαρον, μετὰ ποικίλων παραρτημάτων, αἰωρούμενον ἀκριβῶς ἐν τῷ ἐκτεταμένῳ χώρῳ. Ἐνθα οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι ἐτέλουν τὰς ἐορτάς αὐτῶν καὶ τοὺς ἀγῶνας τοὺς γνωστοὺς ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Παναθηναία». Τὸ Μέγαρον δὲ τοῦτο ἐκτίσθη καὶ καθωραίσθη ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς ἀνεξαντλήτου μεγαλοδωρίας τῶν δύο ἐξαδέλφων, καίτοι λέγεται ὅτι τὸ ἀνάλωμα ὑπερέβη κατὰ πολὺ τὰ δύο ἑκατομμύρια.

Ἐν τῷ Μεγάλῳ τούτῳ καὶ τῷ περίξ φυτευθέντι εὐδαλεῖ παραδείσῳ ἐτελέσθη κατ' Ὀκτώβριον τοῦ 1888 ἡ τετάρτη Ὀλυμπιάς, ἡ ὀρθότερον εἰπεῖν ἡ πρώτη ἐνεκὰ τῆς ἐκτάκτου αὐτῆς λαμπρότητος. Καὶ πράγματι, οὐ μόνον ἐγένοντο τότε τὰ ἐγκαίνια τοῦ νεοδημιουργη-

στήματος ἀλλ' ἐωρτάσθη καὶ ἡ κατ' εὐτυχίαν συγκορίαν συμπεσοῦσα εἰκοσιπενταετηρῆς τῆς εἰς τὸν θρόνον ἀναρρήσεως τοῦ Βασιλέως Γεωργίου, κατῆλθε δ' ἐπιτήδεος ἐκ Ρωμανίας εἰς Ἑλλάδα, ἵνα παραστῆ εἰς τὴν τελετὴν καὶ αὐτὸς ὁ γεγηρακὸς ἤδη Κ. Ζάππας. Ἴδου δὲ κατὰ τὸ 3ον ἄρθρον τοῦ ἀπὸ 11 Ἰανουαρίου σχετικοῦ Διατάγματος τίνα ἦσαν τ' ἀπαρτίζοντα τὴν ἐν λόγῳ Ὀλυμπιάδα ἧτις ἤρχισε τὴν δευτέραν Κυριακὴν τοῦ Ὀκτωβρίου. 1) Ἐκθεαὶς τῶν βιομηχανικῶν καὶ καλλιτεχνικῶν προϊόντων τῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ Βασιλείου βιούντων Ἑλλήνων. 2) Τέλεισις δημοσίων ἀγώνων. 3) Παράστασις ἀρχαίων καὶ νεωτέρων Ἑλληνικῶν δραμάτων καὶ 4) ποικίλος διαγωνισμὸς ἐπὶ θέματος εἰλημμένου ἐκ τῆς ἀρχαίας, μέσης ἢ νεωτέρας ἑλληνικῆς ἱστορίας μέχρι τοῦ 1829 κατὰ ῥητὴν θέλησιν τοῦ Ζάππα. Τὸ πρόγραμμα τοῦτο ἐξετελέσθη πιστῶς, καὶ τὰ διάφορα βραβεῖα διενεμήθησαν κατὰ τὰ ἐκ τῶν προτέρων κανονισθέντα. Ἀλλ' ἡμεῖς οὐδόλως ἐπιχειροῦμεν ἐνταῦθα λεπτομερῆ περιγραφὴν, ἢ καὶ συνοπτικὴν ἐκθεσιν τῶν γενομένων, παρατηροῦντες ἀπλῶς ὅτι οἱ Ἕλληνες θεωροῦσι καὶ δικαίως τὰ Ὀλύμπια ταῦτα ὡς μέσον ἐμψυχώσεως καὶ ἀναπτύξεως τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν. Ἐπισημίζομεθα δὲ εἰς τὰ ἀφορῶντα τὸν δραματικὸν διαγωνισμὸν, θέματος ἀξίου τοῦ πληροῦς ἡμῶν ἐνδιαφέροντος καὶ ἀρμόζοντος εἰς περιοδικόν, ὡς τὸ παρὸν.

Ε.

Κατὰ τὴν ἐκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν λόγῳ διαγωνισμοῦ, ἀναγνωσθεῖσαν ἐπισήμως ἐν τῷ ἐθνικῷ θεάτρῳ τὴν 1 Δεκεμβρίου 1888 ἐνώπιον πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου, ὑπεβλήθησαν ἐν συνόλῳ 24 δράματα, ὅπερ πρωτοφανές, ἀλλ' ἐξελέγησαν ἐξ αὐτῶν πέντε μόνον, τὰ κράτιστα, ἅπερ διημφισβήτησαν τὸν δάφνινον στέφανον καὶ τὸ ταχθὲν γέρας. Πόσων φιλοτιμῶν συγγραφέων ἐπαλλον αἱ καρδίαι ἐπὶ τῇ λαμπρᾷ προσδοκίᾳ, ἀλλὰ, φεῖ, γνωστὸν γυχνάει ὅτι «πολλοὶ μὲν νερθηκοφόροι, Βάκχοι δὲ παῦροι» καὶ πράγματι μετὰ τῶν τῶσων τῆς διανοίας προϊόντων ἐν ὑπῆρξε τὸ τροπαιοῦχον, εἰς ὃ καὶ ἀπενεμήθη ἡ τιμὴ πᾶσα. Τὸ περισπούδαστον τοῦτο ἔργον φέρει τὸν τίτλον, «ἡ Δούκισσα τῶν Ἀθηνῶν» ποιητῆς δὲ αὐτοῦ ἀληθῶς ὄλιβος ἐστίν ὁ ἐν Βουλγαρίᾳ ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος Κοσ. Κλέων Ραγκαβῆς. Ἡ ἀνακήρυξις τοῦ Ὀλυμπιονίκου ἐγένετο μετὰ μεγάλης πομπῆς ἐν μέσω τῶν ἐνδουσιαδῶν χειροκροτημάτων τῆς τε Βασιλικῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ λοιποῦ πλήθους, ἀπόντος δὲ τοῦ ποιητοῦ, ὃν ἐδέσμευε μακρὰν τῶν Ἀθηνῶν τὸ καθήκον, ἡ Ἐπιτροπὴ προσεκάλεσε τὸν ἐν τῇ αἰδοῦσῃ παρευρισκόμενον περιφανῆ αὐτοῦ πατέρα Ἀλεξάνδρον τὸν Ραγκαβῆν, ἵνα λάβῃ οὗτος τὸ ἀμάρτυρον στέφος, τὸ τοσαύτως περιβαλὸν τοὺς ἰδίους αὐτοῦ κροτάφους, κατὰ τὴν ἀραίαν ἐκφρασίαν τοῦ Προέδρου. Καὶ ὁ γδοηκοντούτης γέρον, ὁ λευκανθεὶς ἐν τῷ μακρῷ σταδίῳ καρποφόρων ἀγώνων, περι-

βλεπτος ἀπόμαχος τριακονταετοῦς ἐν τῷ πανεπιστημίῳ λειτουργίας, ὁ ἐπὶ μακρὸν τὴν πατρίδα ὑπηρετήσας καὶ ὡς ὑπουργὸς καὶ ὡς Πρεσβευτῆς ἐν τε τῇ βορείῳ Ἀμερικῇ καὶ εἰς τὰς κυριώτερας αὐλὰς τῆς Εὐρώπης, συγκεκμημένος μέχρι δακρύων, ἠγέρθη καὶ ἔλαβεν ἀντὶ τοῦ υἱοῦ τὸ περιπόδητον γέρας, δεχόμενος συγχαρητήρια καὶ προσαγορεύσεις ἐν τῷ μέσω νέων, ἀτελευτήτων εὐφημιῶν. Εὐτυχὴς ὁ υἱὸς ἀλλ' εὐτυχὴς καὶ ὁ πατήρ! Εἰκὼν ὄντως ἀρχαῖκή, μετ' ἦν πιστεύομεν ὅτι οὐδόλως ὑπερβάλλουσιν οἱ συγγραφεῖς ἀφηγοῦμενοι περὶ πατέρων τινῶν, θανόντων ἐκ χαρᾶς ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τῆς νίκης τῶν υἱῶν αὐτῶν ἐν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς ἀγῶσιν.

ΣΤ.

Ὁ συγγραφεὺς τοῦ οὕτως στεφανωθέντος δράματος, ἀνήκει εἰς οἰκογενεῖαν ἐν ἣ κληρονομοῦχος καὶ σχεδὸν προνομιοῦχος παράδοσις γυχνάει ἡ διανοητικὴ ἀνάπτυξις καὶ ὑπέροχος φιλολογικὴ παραγωγή. Εἰς τὸν ἐκ πατρὸς πάππον αὐτοῦ, Ἰάκωβον Ρίζον τὸν Ραγκαβῆν, ὀφείλουσι τὰ ἑλληνικὰ γράμματα τὴν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ μετάφρασιν τῶν κλασσικῶν τραγωδιῶν τοῦ Κορνηλίου καὶ Ρακίνου, μετάφρασιν τοσοῦτον ἐπιτυχῆ, ὥστε ἐνέπνευσεν εἰς τὸν πρῶτον αὐτοῦ ἐξάδελφον, Ἰάκωβον Ρίζον τὸν Νερουλόν τὸ ἐξῆς περιώνυμον δίστιχον:

Ὁ Ρίζος ὁ Ἰάκωβος μετέφρασε Ρακίνον
Ἄρα ὁ Ρίζος τὸν Ρακίν, ἢ ὁ Ρακίν ἔκεινον;

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὸν περιδοξον αὐτοῦ πατέρα, οὗτος πάλιν ἀναγνωρίζεται ὡς ὁ πατριάρχης καὶ ἱεροφάντης τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλληνικῆς φιλολογίας, καίτοι, ὡς ἐλέχθη ἤδη, μέγα μέρος τοῦ βίου αὐτοῦ καταβροχθίσθη ὑπὸ διαπρεποῦς πολιτικοῦ σταδίου πολυάριθμα δὲ καὶ πολυειδῆ εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἀδροισθέντα καὶ ἐκδοθέντα ἐσχάτως εἰς 20 τόμους. Καὶ παιδευθεὶς μὲν ἐν Βαυαρίᾳ, τοῦ σταδίου αὐτοῦ κατήρξαστο ὡς ἀξιωματικὸς, ἀλλὰ τάχιστα διεκρίθη ὡς φιλόλογος, ποιητῆς, ἱστορικός, ἀρχαιολόγος, καὶ δι' ὡς ἐξοχος καθηγητῆς, οὐ μόνον δ' ἐπλοῦτισεν οὕτω τὴν Ἑλληνικὴν γραμματολογίαν διὰ διαφόρων πρωτοτύπων συγγραμμάτων καὶ πολυτιμῶν μεταφράσεων, ἀλλὰ ἐνεκύνθη εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν ἐπίλυσιν πλείστων ὄσων προβλημάτων περὶ τοῦ βίου τῶν ἀρχαίων, τῶν πολιτευμάτων αὐτῶν, τῆς ἱστορίας καὶ τῆς καλλιτεχνίας. Πλὴν δὲ τούτων, ἐξοχος ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ, ἐδημοσίευσε προσέτι καὶ ὀλόκληρα ἔργα γαλλιστῆ καὶ γερμανιστῆ, ἐν ᾧ ἄφ' ἑτέρου διατελεῖ μέλος πᾶσων σχεδὸν τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἀκαδημιῶν, καὶ αὐτοῦ τοῦ κλεινοῦ Γαλλικοῦ Ἰνστιτούτου. Ὡς ποιητῆς δὲ ἰδίως συνέγραψε διάφορα δράματα καὶ μετέφρασε πολλὰ τῶν κλασσικῶν τε καὶ μὴ, συνέθεσε δὲ μετ' ἐξόχου καλαισθησίας ἄσματα, αἵτινα ἐγένοντο δημοτικώτατα, καὶ ἴν πολλὰ μελωποηθέντα, περιέρχονται ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Οὕτως, ἐν παραδείγματι, ἐξεπόνθησε πρὸ καιροῦ θαυμασίαν μετάφρασιν τοῦ τε Τάσσου καὶ τοῦ Δάντου, περὶ δὲ τὸ πέρας τοῦ διασήμου αὐτοῦ βίου, ὡς Πρεσβευτῆς πλέον ἐν Βερολίνῳ, ἐνθα ὑπῆρξεν εἰς τῶν φιλτάτων τοῦ γηραιοῦ Αὐτοκράτορος Γουλιέλμου, μετὰ τῶν πολλῶν ἄλλων ἔργων, ἐξέδωκε καὶ λαμπρὰν μετάφρασιν τοῦ «Φαύστου» ἀπαραλλάκτως ὡς οἱ ἀρχαῖοι ποιηταί, οἵτινες περὶ τὸ τέλος τοῦ συμποσίου ἐστέφοντο διὰ ῥόδων.

Τοιοῦτον ὑπόδειγμα ἔσχεν ἐκ νεότητος πρὸ αὐτοῦ ὁ τοῦ πατρὸς ἀξίος υἱὸς· καίτοι δὲ εἰδικῶς εἰς τὰ νο-

μικά ἐγκύβιας καὶ διατρέξας τὸ διπλωματικὸν στάδιον, ὁ Κλέων Ραγκαβῆς ἐπλάσθη ἐνδερμὸς λάτρις καὶ διασώτης τῆς φιλολογίας ἐν τῇ εὐρυτέρᾳ τῆς λέξεως σημασίᾳ. Ὑπῆρξε Γραμματεὺς τοῦ πατρὸς ὡς πρεσβευτοῦ, καὶ ἀκολουθῶν διηύθυνεν ὁ ἴδιος τὴν ἐν Ἀμερικῇ πρεσβείαν ἐνδεν

τὴν χάραν ἐπισκέπτεται τὴν χρυσογόονον,
ἢν λούουσι τὰ νάματα τοῦ Εἰρηναίου

(Κ. Ραγκ. Ὁ Ἐφιάλης.)

ἦτοι τὴν Καλλιφόρνιαν, καὶ ἀνακαλύψας ἐκεῖ μακρὰν Ἑλληνικὴν ἀποικίαν, ἰδρύει ἐν Ἁγίῳ Φραγκίσκῳ Προξενεῖον, ἀνδρῶν ἕκτοτε ἐπίσης ἀνήγειρεν ἀργότερον μετὰ τοῦ τότε Ρώσσου Πρεσβευτοῦ Κατακάζη, τὸν πρῶτον ἐν Νέα Ὑόρκη ὀρθόδοξον Ναὸν, ἐν ᾧ ὁ πρῶτος τελεσεθεὶς ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ γάμος, κατὰ τὰ δόγματα τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας, συνέδεσεν αὐτὸν μετὰ τῆς Βαρωνίδος Gerols zur Leyen, θυγατρὸς τοῦ Γερμανοῦ πρεσβευτοῦ, ἣν ἀποκαλεῖ ὁ ἴδιος «γλυκεῖαν κόρην, ἀγγελον παραμυθίας» ἐν τῷ Ἐφιάλτῃ, λυρικῇ αὐτοβιογραφίᾳ γεγραμμένη εἰς στίχους δεσπεσίους κατὰ τὴν ἐμπνευσιν καὶ τὴν ἐξωτερικὴν μορφήν, ἀλλ' ἀποκνέοντας ἀφατον μελαγχολίαν. Μετὰ ταῦτα ὁ Κος Ραγκαβῆς ἐχρημάτισε Α'. Γραμματεὺς ἐν Πετροπόλει καὶ Βιέννῃ, ἀργότερον δὲ Γενικός Πρόξενος ἐν Βουκουρεστίῳ. Κατὰ δὲ τὸ 1880 μετετέθη ὡς πολιτικὸς πράκτωρ τῆς Ἑλλάδος ἐν Αἰγύπτῳ ἐνθα ἐπικινδύνως ἐτραυματίσθη κατὰ τὰς θραγὰς τοῦ Ἀραβῆ καὶ παρέστη εἰς πάσας τὰς ἀκολουθούσας καταστροφάς, καὶ εἰς τὸν ὑπὸ τῶν Ἀγγλων βομβαρδισμόν τῆς ἀνδούσης πόλεως Ἀλεξανδρείας, ἧς διέσωσεν οὐ μικρὸν μέρος ἀποβιβάσας τοὺς ναύτας καὶ τὰς ἀντλίας τῶν ἐν τῷ λιμένι ὀρμούντων ἑλληνικῶν πολεμικῶν πλοίων, μεθ' ὃ μετετέθη εἰς τὴν Σοφίαν, ἐνθα εὕρισκεται ἀπὸ τοῦ 1883.*) Καθ' ὅλον δὲ τοῦτο τὸ μακρὸν διάστημα οὐδ' ἐπὶ στιγμῆν ἐσβέσθη παρά τῷ Κ. Ραγκαβῆ ἢ κατὰ τὴν πρῶτην ἡβὴν ἀναφθεῖσα ἱερὰ λαμπὰς τοῦ πρὸς τὰς Πιερίδας διακαοῦς φίλτρον· ἐγεννήθη καὶ διεβίωσεν ὡς ἐνδους γνάστης τῆς Οὐρανίας Μούσης, ἧτις ὑπέροχον ἀσκεῖ ἐπήρειαν ἐπὶ τῆς ἀνθρωπίνου εὐδαιμονίας, ἧτις ἐν τῇ ἀκρητῶν αὐτῆς ἀποθεώσει ἀναφαίνεται ὡς τὸ μόνον εὐγενὲς μέσον πρὸς μάρψασιν τῶν αἰσθητικῶν καὶ ἠθικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου, ἧτις ἐξημεροῖ τὰ ἦδη, στολίζει τὰς πόλεις, ἀνυψοῖ τὰ ἔθνη, διαφλέγει τὸν νοῦν, διαπλάττει τοὺς χαρακτήρας, καθαίρει τὰς καρδίας, ἐνδουσιᾷ τὴν νεότητα, κρατῶναι τοὺς ἀνδρας, καὶ παρηγορεῖ τὸ γῆρας.

Πλὴν τοῦ πρώτου αὐτοῦ ἔργου «Ὁ κάδ' Ὀμηρον Οἰκιακὸς βίος» (1863) ὅπερ μεγάλας ἐξετημήθη, καὶ πολλῶν ᾠδαῶν λυρικῶν ποιήσεων, ὁ Κος Ραγκαβῆς συνέγραψε μετὰ τῶν ἄλλων καὶ τέσσαρα δράματα. Τὸ πρῶτον τούτων «Ἰουλιανὸς ὁ Παραβάτης» ἐξεδόθη κατὰ τὸ 1877 ὑπὲρ τὸ δέον μακρὸν διὰ τὴν ἀπὸ σκη-

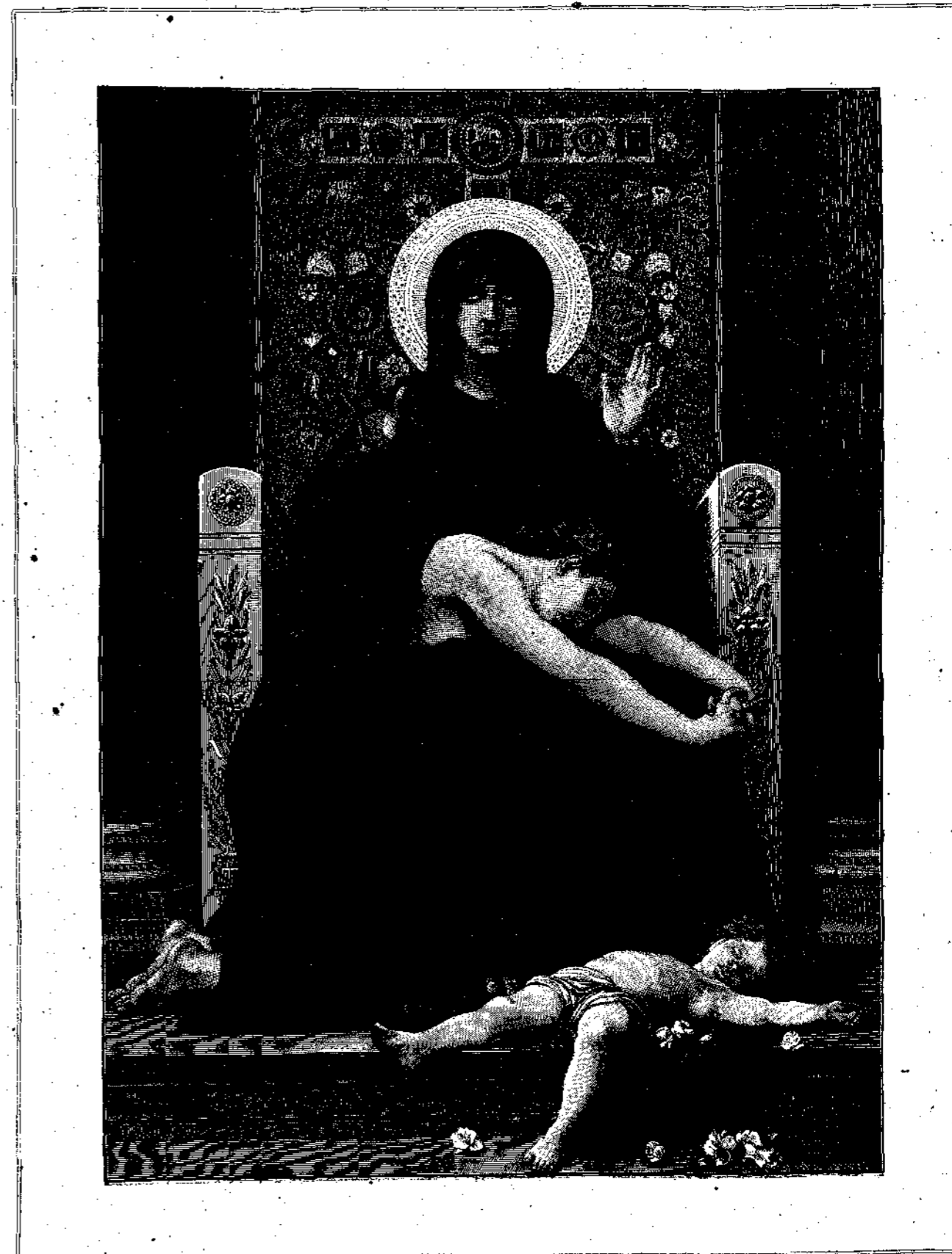
νῆς παράστασιν, κέκτηται οὐχ ἥττον ὑπέροχον ἀξίαν καὶ ὑπῆρξεν ἀφορμὴ ἐπαυτοῦ ἐν Ἑλλάδι κριτικῆς, οὐ μόνον τοὺς φιλολογικοὺς καὶ πολιτικοὺς κύκλους συγκινήσαν, ἀλλὰ καὶ τὴν βουλὴν συνταράξαν, ἐνθα κατὰ τὸ Βυζαντινὸν ἔθος συνεζητήθησαν αἱ ἀναπτυσσόμεναι ἐν αὐτῇ φιλοσοφικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ θεωρίαι. Τὰ ἐν λόγῳ γεγονότα εἰσὶ πως φυσικὰ ἐν χώρα, ἧτις, ὡς ἡ Ἑλλάς, συνδέεται πρὸς τὰς ἀποκρυσταλλωθεῖσας θρησκευτικὰς παραδόσεις διὰ τὸ τοῦ μακροῦ αὐτῆς παρελθόντος καὶ διὰ προσφάτων ἀναμνήσεων καὶ παθημάτων, ἀλλ' ἀφ' ἐτέρου ἐμποιοῦσιν ἀλλόκοτον ἐντύπωσιν ἐν τῇ κοινῇ τῆς φιλοσοφίας καὶ τῆς ἐλευθερίας, προκειμένου ἰδίως περὶ ποιητικῶν ἔργων δι' ἀμαράντων ἀνδρῶν.

Πάντα τὰ λοιπὰ τοῦ Κος Ραγκαβῆ δράματα ἐγράφησαν ἐν Βουλγαρίᾳ. Πρῶτη ἔρχεται ἡ «Θεοδώρα» (1884) ἡ γνωστὴ σύζυγος τοῦ Ἀυτοκράτορος Ἰουστιανοῦ, γυνὴ παραδόξου τύχης καὶ τόλμης ἐκτάκτου. Κατὰ συγκυρίαν συνέγραψε συγχρόνως ὁμώνυμον δράμα καὶ ὁ γνωστὸς Γαλάτης ἀκαδημαϊκὸς Σαρδοῦ, ὅπερ παρεστάθη μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης· ἐν τούτοις οὐ μόνον τὸ Ἑλληνικὸν ἔργον ἐδημοσιεύθη πρὸ τοῦ Γαλλικοῦ, ἀλλὰ καὶ τυγχάνει ὅπως αὐτοῦ διαφορὸν κατὰ τὸν τύπον καὶ τὴν οὐσίαν.

Μετὰ τὴν Θεοδώραν ἐδημοσιεύθη τὸ λαμπρὸν δράμα «Ὁ Ἡράκλειος», γνωστὸς ἐπίσης Βυζαντινὸς Ἀυτοκράτωρ, ὅστις κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 7ου αἰῶνος ἐξήστραψεν ὡς φαινὸν μετέωρον διὰ τῶν παραδόξων αὐτοῦ στρατειῶν κατὰ τῶν Περσῶν ὅπως ὥστε καὶ ὁ Γίββων, ὁ ἀσθηρὸς ἱστορικὸς καὶ ἀκριβὴς πάντοτε τῶν Βυζαντινῶν ἐπικριτὴς, ἀποκαλεῖ αὐτὸν ἥλιον μεσουρανήσαντα περὶ τὸ Ζενιθ τοῦ σταδίου αὐτοῦ, ἐν ᾧ τὰ πρῶτα τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐτη ἐνδυμίζουσι τὸ ἀμυδρὸν λυκόφωσ τῆς ἀγῆς καὶ τὰ ἔσχατα τὸ ἑσπερινόν. Ἀμφότερα δὲ ταῦτα τὰ ἔργα εἰσὶν ἀληθῶς ἐξοχα ὑπὸ τὴν ἐποψὴν τῆς τέχνης καὶ ὡς κάτοπτρα εἰκονίζοντα ὁλόκληρον ἱστορικὴν περίοδον μετὰ τῆς ζωῆς πάλιν τῶν συγχρόνων παθῶν. Τὸ δὲ τρίτον ἐν Βουλγαρίᾳ γραφέν δράμα ἐστίν, ὡς εἶπομεν, ἡ στεφανωθεῖσα «Δουκίσις αὐτῶν Ἀθηνῶν».

Ἡ ὑπόθεσις τοῦ ᾠδαίου τούτου ποιήματος ἐλήφθη οὐχὶ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς μυθολογίας ἢ τῆς ἀρχαίας ἐποχῆς, ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐκ τῆς μεσαιωνικῆς ἱστορίας, ὅπως ὥστε καὶ ὡς ἐκ τοῦ τόπου ἐνθα ὑπόκειται ἡ δράσις καὶ ὡς ἐκ τῶν γοργῶν ἀνελισσομένων σκηνῶν, ἀγαμνησκεταί τις ἀκαθῶτος τοῦ ἀρχαίου μεταξὺ ἀνατολῆς καὶ δύσεως ἀγῶνος. Πράγματι δὲ τὸ ἐν λόγῳ δράμα δεξιῶς ἀναπτύσσει ἐν τῶν πολυαρίθμων καὶ λιαν ἐνδιαφερόντων ἐπεισοδίων ἐκ τῆς ἐν γένει τύχης τῆς Χερσονήσου τοῦ Αἴμου· ὁ ἔρωσ πρωταγεῖται βεβαίως ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἡ κυρία δράσις σχετίζεται πρὸς τὸν ἀγῶνα μέρους τινὸς τῆς νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης κατὰ τῶν ὑποφθαλμάσεων τῆς ἑσπερίας καὶ τῆς παπικῆς ἑδρας, παριστᾷ δ' ἡμῖν ὅπως τὸν ἥρωα τοῦ δράματος ἐν τῇ ψυχικῇ διαμάχῃ μετὰ τοῦ ἐράτος καὶ τοῦ καθήκοντος.

(*Ἔσται συνέχεια.)

ΠΑΝΑΓΙΑ.

Εἰκὼν κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Bouguereau.

Ο Κ. ΒΡΑΟΥΝ ΖΗΤΕΙ ΑΥΓΗΣΙΝ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΤΟΥ.

(Τέλος.)

Τότε με το εν τέταρτον του εκατομμυρίου θα είμαι τέλειος άνθρωπος. Θα περιηγηθώ ξένας χώρας, εις το όποιον θα με βοηθούν πολύ αι νέαι γλώσσαι. Θα με εκτιμούν και θα με υπολήπτωνται δια τα φιλάνθρωπα αισθήματά μου, διότι το παρελθόν μου δεν θα το γνωρίζη πλέον κανείς. Τα χρήματα, τα όποια εφρόντισα να κρύψω εις τόσον ασφαλές μέρος, ώστε καμμία άστυνομία δεν θα εμπορέση να τα ανακαλύψη, θα μοι παρέχουν τόσας ήδονάς και απολαύσεις του βίου, ώστε άξίζει τον κόπον να υποφέρω ήσυχως τα όλιγα έτη της φυλακής μου. Έν μόνον πράγμα με λυπεί, και είνε πράγματι πολύ λυπηρόν, ότι καθ' όλον αυτό το διάστημα της φυλακίσεώς μου θα χάνω τους τόκους τόσον σημαντικού κεφαλαίου. Όταν αναλογίζωμαι ότι αυτό το ποσόν προς 4½ τοίς εκατόν καθ' έτος θα μου έφερε εις το τέλος της φυλακής μου 80625 δολλάρια τόκους, θλίβεται ή καρδιά μου δι' αυτήν την απώλειαν. Αφ' έτέρου όμως με παρηγορεί ή σκέψις, ότι, αν ήμνα τίμιος άνθρωπος εις την θέσιν μου, δεν θα καταρδύαναι ποτέ να αποκτήσω ούτε καν τους τόκους αυτών των τόκων, άκόμη και αν εγώ και ή οικογένειά μου έμειναμε νηστικοί κ' έπερπατούσαμε γυμνοί και ξυπόλυτοι στους δρόμους. Βλέπω λοιπόν ότι έκαμα πολύ καλήν επιχείρησιν, και σας ευχαριστώ πολύ, κύριοί μου, ότι με την σκληρότητά σας με έφέρετε εις γνώσιν.»

Η βαθεΐα σιγή και ή κατάπληξις, ήτις ήκολούθησε τους λόγους τούτους, δεν περιγράφεται. Οι κύριοι Διευθυνται έλαβαν άρκετόν καιρόν ώστε να βεβαιώσωσιν, ότι ο Βράουν δεν ήτο καθόλου τρελλός, άλλ' ότι φίλει με όλην την φρονιμότητα και με όλην την σπουδαιότητα. Είδον προσέτι άμέσως ότι ενταύθα πάσα άπειλή ήτον έντελώς περιττή και ματαία, και ότι πράγματι θα έχανον τα χρήματα, αν έπραγματοποιούν την άπειλήν, διότι ο Βράουν ήτον έντελώς αποφασισμένος και άμεταπίεστος. Ήρχισαν τας παρακλήσεις. Τόν καθικέτευσον να συλλογισθή την οικογένειάν του, ήτις θα κατεστρέφετο έντελώς, αν αυτός έφυλακίζετο. Αλλ' ο Βράουν ήτο και προς τούτο παρεσκευασμένος: Απήντησεν, ότι ή γυνή του θα έπιστρέψη προς τους συγγενείς της, προς τον πατέρα της, οστις ήτο ιδιοκτήτης ενός μετοχίου (Farm) και ότι εκεί εύκόλως θα εμπορή να κερδίξη τα προς το ζην αναγκαία δι' εαυτήν και δια τα τέκνα του. Πάσαι αι παρακλήσεις και ικεσΐαι των διευθυντών εφαινότο έντελώς μάταιαι. Επί τέλους ο Βράουν, αφού με όλην την απάθειαν ήκουσε τα πάντα, έλαβε πάλιν τον λόγον: «Κύριοί μου!» ειπεν, «Επειδή ή προσωπική μεταξδ ήμών σχέσις υπήρξε πάντοτε τόσον ευάρεστος εις έμέ, και επειδή δεν αισθάνομαι πάρα πολύ μεγάλην επιθυμίαν να εγκλεισθώ εις την φυλακήν, θα σας κάμω μίαν πρότασιν, την έξης: Είμαι πρόθυμος να σας αποδώσω το ήμισυ του ποσού, το όποιον σας εκλεψα· δηλαδή εκατόν είκοσι πέντε χιλιάδας δολλάρια· αλλά υπό τους έξης όρους:

Πρώτον πρέπει να μου δώσετε μίαν έγγραφον πιστοποιήσιν, ότι δεν θα με καταδιώξετε δικαστικώς.

Δεύτερον δώσατε εν τη συνελεύσει των διευθυντών μίαν σημείωσιν ήτις να ληφθή εις πρωτόκολλον και εν ή να εκφράζετε την άπειρον λύπην σας, διότι ο κύριος Τζών Βράουν, οστις επί πολλά έτη σας υπηρέτησε μετά σπανίας πίστewας, τιμότητος και άφοσίωσεως και έδειχθη υπό πάσαν έποψιν άξιος της πληρεστάτης ύμών εμπιστοσύνης, εγκαταλείπει ήδη την θέσιν του ένεκα μιάς κληρονομίας.

Τρίτον δημοσιεύσατε πάντα ταύτα εις τας δύο μάλλον πολυαναγνώστους εφημερίδας της πόλεως.

Δυνατή κραυγή άγανακτήσεως ήτο ή απάντησις. Αλλ' οτε οι σεβαστοί κύριοι ειδον ότι ο Βράουν ήτο παντελώς ανεξιλέαστος και αδιάσειστος, ήρχισαν να συσκέπτανται. Έκατόν είκοσι πέντε χιλιάδες δολλάρια δεν ήτο εύκαταφρόνητον ποσόν· και ποίαν ικανοποίησιν θα έλάμβανον, αν έφυλακίζετο ο Βράουν; θα έχανον το διπλάσιον του ποσού τούτου. Τινές εκ των κυρίων διευθυντών ήναντιούτο φυσικώς τω λόγω επιμόνης, λέγοντες ότι θα ήτο ανήκουστον μία τοιαύτη κλοπή όχι μόνον να μείνη άτιμώρητος αλλά και ν' ανταμειφθή, — αλλά οι ζηροί αριθμοί φίλουν ευλαπτότερον, και ούτω άπεφασίσθη επί τέλους ή παραδοχή της προτάσεως του Βράουν. Οι διευθυνται ήθελον άμέσως να προβώσιν εις την εκτέλεσιν αυτής, άλλ' ο κύριος Βράουν παρετήρησε μετά μεγάλης μετριοφροσύνης, και σχεδόν μετά αιδημοσύνης, ότι δεν έπεθύμει να είνε παράν κατά την σύνταξιν τσοούτον κολακευτικού δι' αυτόν έγγράφου, πλην δε τούτου δεν ήδύνατο επί του παρόντος να εγκαταλείψη την τράπεζαν, επειδή αι εργασΐαι άπύθουν την παρουσίαν του, προσέτι δε ώφειλε να φέρη εις τάξιν τα βιβλία του, διότι έπεθύμει αύριον, μετά την απόδοσιν των 125000 δολλαρίων, να παραδώσιν εις τον διάδοχόν του τα πάντα εν πληρεστάτη τάξει. Οι κύριοι Διευθυνται καθ' αρχάς δεν ήθελον καθ' ούδένα τρόπον ν' αποδεχθώσιν αυτό το αύριον, άλλ' επί τέλους ήναγκάσθησαν να ένδώσωσι, καθότι ο κύριος Βράουν μετ' αποφασιστικότητος, ει και μετά τινος συνάμα ειρωνείας, παρετήρησε:

«Δεν πιστεύω δά να μη με εμπιστεύεσθε έως αύριον! αφού τόσα έτη με εκρίνετε άξιον άπεριορίστου εμπιστοσύνης! Μήπως και εγώ δεν σας εμπιστεύομαι, ότι δεν θα με φυλακίσετε έως αύριον;»

Μετά τούτο ο ταμίας άπεσύρθη εις το δωμάτιόν του, εκάθισε παρά το γραφείον του και ήρχισε να εργάζεται τόσον ήσυχως και απαθώς, όπως καθ' όλα τα παρελθόντα δεκαεπτά έτη της υπηρεσίας του. Αφού δε εκλείσθη το γραφείον, απήλθε και αυτός εις την κατοικίαν του ως συνήθως.

Την ακόλουθον πρωΐαν άπαντες οι Διευθυνται ήλθον εις την Τράπεζαν εκτάκτως πρωΐ και ήρώτων τον δευτερον ταμΐαν, αν «ο κύριος» Βράουν ήλθεν· ο ταμίας, οστις ουδέ την ελαχίστην γνώσιν είχε των συμβάντων, έσειεν εκκληκτος την κεφαλήν δια τας άσυνήθως ευγενείς ταύτας έρωτήσεις περι του «κυρίου» Βράουν.

Συνήθως οι κύριοι διευδυνται προσηγόρευον τους υπαλλήλους των άπλώς με το οικογενειακόν των όνομα.

Επί τέλους ένεφανίσθη ο Βράουν. Εισήλθεν ευθύς εις το δωμάτιον των Διευθυντών και έλαβε με όλην την άξιοπρέπειαν το ύπερ αυτού συνταχθέν έγγραφον εις χείρας.

Αφού το ανέγνωσε βραδέως, έστράφη προς τον πρόεδρον και ειπε μετριοφρόνως:

«Σας ευχαριστώ εξ όλης καρδίας. Οι έπαινοι τους όποιους μου κάνετε εδώ είναι θερμότεροι αφ' όσον έπερίμενα. Τώρα ιδού, σας παραδίδω τα χρήματα.»

Με τρεμούσας χείρας ανέωξεν ο πρόεδρος το δέμα, εις το όποιον ήσαν προσηλωμένοι όλων οι όφθαλμοί μετά συντονωτάτης προσδοκίας. Ήρθησε καθ' αρχάς τας πρώτας εκατόν χιλιάδας επί της τραπεζης εις άρσΐα, καινούργη γραμμάτια των χιλίων δολλαρίων, έπειτα ήκολούθησαν μικρότερα γραμμάτια, και μετὰ παρέλευσιν μόλις δεκαπέντε λεπτών της ώρας έκειτο ήδη επί της τραπεζης το ποσόν των 125000 δολλαρίων.

Αλλά το δέμα εις τας χείρας του προέδρου δεν είχε εισέτι κενωθή. Όλος εκκληκτος έξηκολούθησε ν' αριθμή — και πάλιν ήκολούθησαν γραμμάτια των χιλίων δολλαρίων, και ειτα μικρότερα.

«Αλλ' εδώ είνε όλον το ποσόν!» εφάναζεν ο πρόεδρος και μετ' αυτού πάντες οι διευδυνται μετὰ χαρμωσύνου εκκληκτες; «Εδώ μας έφέρετε όλον το ποσόν του ενός τετάρτου εκατομμυρίου!»

«Μάλιστα!» απήντησε ζηρώς ο Βράουν, «οός το έφερα όλον, διότι ουτε καν έσκέφθη καθ' όλου να σας κλέψω. Ήθελα μόνον να σας δώσω ένα μάθημα και να σας αποδείξω, ότι ακολουθείτε πολύ έσφαλμένην αρχήν, ανταμειβοντες ως επαίτην ένα άνθρωπον, τον όποιον εκρίνατε άξιον της εμπιστοσύνης σας, και ο όποιος φθάνει μόνον ν' άπλώσιν το χέρι του εις την κάσσαν δια να αποκτήσιν όλόκληρον περιουσίαν. Ο πρώτος ταμίας μιας τραπεζης δεν πρέπει να θεωρηται ως μια μηχανή, την όποιαν έννοικιάζη τις εις την ώραν, όχι· ή θέσις του είνε άξια περισσοτέρας εκτιμήσεως και αναλόγως περισσοτέρου μισθού.»

Αλλά μετ' όσα συνέβησαν ήδη μεταξύ μας» έξη-

ΤΟ ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ ΕΝ ΤΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ.

ΥΔΕΙΣ άγνοεί πόσην σπουδαιότητα έχει κατά τους ήμετέρους χρόνους εν τη συγκοινωνία το τηλεφώνον, αφ' ότου τα άκουστικά σύρματα, ως πλέγματα άράχνης, ου μόνον πόλεις της αυτής χώρας αλλά και διαφόρους, δια θαλασσών χωριζόμενας χώρας συνέλεξαν μετ' άλλήλων και κατέστησαν δυνατήν την εκ μακροτάτων άποστάσεων προφορικήν συνδιάλεξιν. Η πόλις των Παρισίων και ή του Λονδίνου συνδιαλέγονται σήμερα μετ' άλλήλων, ως αν ει εχωρίζοντο μόνον υπό λεπτού διαφράγματος, μη έμποδίζοντος την διάδοσιν του ήχου: δια του τηλεφώνου ηρύνθησαν τα όρια της ακοής, και οι άνθρωποι έπλησίασαν προς άλλήλους.

Το άπλουν τηλεφώνον εγένετο τέλειον και πλήρες μόνον δια τα μικροφώνου. Αι όνομασία των δύο τούτων εργαλείων, του τηλεφώνου και του μικροφώνου,

κολούθησεν, «ή τράπεζά σας δεν έχει πλέον, βεβαίως, καμμίαν χρείαν της υπηρεσίας μου, και δια τούτο είμαι έτοιμος να εγκαταλίπω την θέσιν μου και να παραδώσω εις τον διάδοχόν μου τα βιβλία, τα όποια είναι εν πληρεστάτη τάξει. Προς τούτο έχρησιμοποίησα τας ώρας του χθεσινού απογεύματος και όχι δια να φέρω τα χρήματα. Τα χρήματα εδρίσκοντο όλα άνέγγικτα μέσα εις το μεγάλο κιβώτιον, και αν ύμεις, αντι να έμπέσχητε εις τόσην ταραχήν και σύγχυσιν, ήρουνάτε άμέσως, θα τα εύρίσκετε ήδη χθές όλα εις την θέσιν των.»

Με σταθερόν βήμα κατέλιπεν ο Βράουν το Διευθυντήριον και εκάθισεν ήσυχος παρά το γραφείον του εις την παλαιάν του θέσιν, αλλά δεν ειργάζετο, διότι ή κεφαλή του ήτο πλήρης σκέψεων και φροντιδών έστηριγμένη επί των χειρών του.

Μόλις πέντε λεπτά της ώρας είχε μείνη ούτω καθήμενος, οτε ήκουσε το όνομά του καλούμενον εκ της θύρας του Διευθυντηρίου.

«Σας παρακαλώ, κύριε Βράουν, ελάτε δά, μία στιγμή.»

Πάλιν ο Βράουν ευρέθη εν τω μέσω του σεβαστού όμίλου των προϊσταμένων του, ο δε πρόεδρος απήθυσεν εις αυτόν τους έξης λόγους:

«Βεβαίως ο τρόπος, καθ' όν μας εδάκατε το μάθημα, ήτο όλίγον τι άλλόκοτος, κύριε Βράουν. Αλλά μέλον τούτο δεν θέλομεν να σας ανταποδώσωμεν τα ίσα. Όπως δήποτε όμως ή μέχρι τούδε σχέσις μεταξύ ήμών και των προϊσταμένων σας κατέστη ήδη δια το μέλλον άδύνατος. Εγώ δε μη επιθυμών να αφήσω τόσον ικανόν άνδρα, οίος είσθε σεις, εις τόσον ταπεινήν θέσιν, ήτις δεν σας άρμόζει, άπεφάσισα να παραιτηθώ από μίαν θέσιν την όποιαν κατέχω ως διευθυντής της ασφαλιστικής Έταιρείας Χ. Η θέσις αυτή μοι φέρει ετήσιον εισόδημα πέντε χιλιάδων δολλαρίων. Θα μου είνε πολύ εύκολον, να παρακινήσω τους κυρίους διευδυντας της εν λόγω ασφαλιστικής Έταιρείας, να σας εκλέξωσιν διάδοχόν μου. Έως ότου κατορδύσω τούτο, θα παρέλθουν έννοείται άκόμη όλίγα εβδομάδες, τας όποιας εμπορείτε να έπωφελήθητε δι' εν ταξείδιον χάριν διασκεδάσεως και αναψυχής εκ των εργασιών σας.

δυνάμει· διὰ τοῦ μικροφώνου δὲ ἀκούομεν εὐκρινῶς τὰ πατήματα τῆς μίας. Ἡ ἐκτάκτως μεγάλη εὐαισθησία τοῦ μετὰ μικροφώνου συνδεδεμένου τηλεφώνου εὐρύνει τὰ ὄρια τῆς ἀκοῆς κατ' ὅμοιον τρόπον, ὅπως τὸ τηλεσκόπιον καὶ τὸ μικροσκόπιον εὐρύνουσι τὰ ὄρια τῆς ὁράσεως· διὰ τοῦτο ἡ ἐπιστήμη μετὰ θερμότητος ζήλου ἐσπευσε νὰ ἐπιφευδαίῃ τὴν συσκευήν, δι' ἧς δύναται νὰ ἐξετάζη ἀμέσως καὶ αἰσθητῶς πράγματα, ἅτινα πρότερον ἦσαν ἀπόσιτα εἰς τὰς αἰσθήσεις καὶ μόνον διὰ θεωρητικῶν λόγων ἐμμέσως ἀποδεικτά.

Ὅσα βαθέστερον διερευνᾶται ὁ ἠλεκτρισμὸς τοσοῦτω περισσότεραι πηγαὶ τῆς φυσικῆς ταύτης δυνάμεως ἀνακαλύπτονται, εἰ καὶ ἡ κατ' αὐτὴν οὐσία καὶ φύσις τοῦ ἠλεκτρισμοῦ περικαλύπτεται εἰσὶν ὑπὸ μυστηριώδους πέπλου, ἐπιτρέποντος μόνον εἰκασίας, οὐχὶ ὅμως καὶ τὴν βεβαίαν γνώσιν τῆς ἀληθείας. Βεβαίως ὑπῆρχον καὶ πρὸ τοῦ μικροφώνου λίαν εὐαίσθητα ἠλεκτρόμετρα, ἦτοι συσκευαὶ πρὸς ἀκριβεστέραν καταμέτρησιν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ἀλλὰ μόνον διὰ τῆς θαυμασίας ἐφευρέσεως τοῦ μικροφώνου κατάρθωσεν ἡ ἐπιστήμη νὰ καθιστᾷ αἰσθητὰ εἰς τὴν ἀκοὴν ἠλεκτρικὰ ρεύματα, τῶν ὁποίων ἡ ὑπαρξὴ πρότερον προῦπετιθέτο μόνον ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο αἰσθητῶς ν' ἀποδειχθῇ ἕνεκα τῆς ἐκτάκτου μικρότητος καὶ ἀσθενείας αὐτῶν τῶν ρευμάτων.

Αἱ ἠλεκτρικαὶ ἐκρήξεις προκαλοῦσιν ἐν τῷ τηλεφώνῳ εὐκρινῶς ἀκουστὸν κρότον, τοσοῦτω ἰσχυρότερον ἢ ἀσθενέστερον ὅσα ἰσχυρότερα ἢ ἀσθενέστερα εἶνε ἡ ἠλεκτρικὴ ἐκρήξις.

Ἡ γένεσις τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἠλεκτρισμοῦ εἶνε εἰσὶν ἀγνώστος καὶ ἀποτελεῖ δυσχερὲς καὶ λίαν ἀμφισβητούμενον ζήτημα· κατ' ἐκάστην ἐκφέρονται ὑπὸ σοφῶν ἀνδρῶν διάφοροι γνῶμαι μετὰ λαμπρῶν ἀποδείξεων πρὸς λύσιν τοῦ ζητήματος τούτου, καὶ ἐν γένει ἐπικρατεῖ τοσαύτη διχογνωμία ὥστε ἡ τελευταία ἐκάστοτε καὶ πιθανωτάτη τῶν γνώμων τούτων ἀμέσως σαλευθεῖ καὶ ἐλέγχεται πεπλανημένη δι' ἄλλων νεωτέρων καὶ νεωτέρων παρατηρήσεων. Ἐν τῇ ἐριδι ταύτῃ περὶ τῆς γενέσεως τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἠλεκτρισμοῦ τὸ τηλεφώνον καθιστᾷ δυνατὴν τὴν ἀπόδειξιν, ὅτι ὄχι μόνον κατὰ τὴν ἐξάτμισιν τοῦ ὕδατος ἀναπτύσσεται ἠλεκτρισμὸς, τοῦδ' ὅπερ ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ μόνη πηγὴ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν μετατροπὴν τοῦ ἀτμοῦ εἰς ὕδωρ. Πᾶσα σταγὼν δρόσου, πᾶσα φυσικὴ τῆς ομίχλης, σχηματιζομένη συνοδεύεται πάντοτε ὑπὸ ἠλεκτρικῶν φαινομένων, ἅτινα δύνανται πολλάκις, ὅταν ὁ σχηματισμὸς τῶν σταγόνων ἦνε ἐπαρκής, νὰ ἐνταδῶσιν ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ν' ἀντιληφθῶμεν αὐτῶν διὰ τῶν αἰσθήσεων. Πιστεύεται λοιπὸν, ὅτι ἡ αἰτία τῶν ἰσχυρῶν ἠλεκτρικῶν ἐκρήξεων κατὰ τὰς θυέλλας εἶνε ἡ συμπύκνωσις τῶν ὕδαταιδῶν ἀτμῶν, ἦτοι ὁ ἐξ ἀτμῶν σχηματισμὸς τῶν σταγόνων τῆς βροχῆς· μετὰ τοῦτο δὲ συμφωνεῖ καὶ τὸ γεγονός, ὅτι αἱ σφοδρότατα βροχαὶ καὶ αἱ σφοδρότατα (πλησιέσταται) ἀστραπαὶ συμπίπτουσι, καὶ δὴ κατὰ τὸ πλεῖστον οὕτως ὥστε κατὰ πρῶτον ἀρχεται ἡ βαγδαία βροχὴ εἴτα δ' ἐπακολουθεῖ ἡ ἀστραπή καὶ εἴτα ἡ βροντὴ· ἡ τελευταία δ' αὕτη ἔχει τοσοῦτω βραχυτέραν διάρκειαν ὅσα πλησιέστερα εἶνε πρὸς τὸν ἀκούοντα· σὺν τῇ πτώσει δὲ τῆς βροχῆς ἡ θύελλα παρέρχεται. Κυρίως ἔπρεπε κατὰ ταῦτα πανταχοῦ ἐνθα σχηματίζονται σταγόνες βροχῆς νὰ γίνωνται ἐν τῇ ατ-

μοσφαίρᾳ καὶ ἠλεκτρισμοῦ ἐκρήξεις, ἦτοι κεραυνοβροντήματα. Τοῦτο καὶ συμβαίνει πραγματικῶς, ἀλλ' αἱ ἐκρήξεις αὗται εἶναι πολλάκις τόσο ἀσθενεῖς καὶ τοσοῦτον περιωρισμέναι κατὰ χώρον, ὥστε δὲν δυνάμεθα ν' ἀντιληφθῶμεν αὐτῶν διὰ τῶν ἀόπλων αἰσθητῶν. Ἐπειδὴ ὅμως τὸ τηλεφώνον, ὡς εἶπομεν ἤδη ἀνωτέρω, ἀναγγέλλει ἡμῖν τὴν ὑπαρξὴν ἠλεκτρικῶν ρευμάτων ἀσθενεστάτων, ἅτινα οὐδὲ ἐπὶ εὐαίσθητων γαλβανόμετρων ἐπιδρᾶσι, δυνάμεθα τὰς μικροτάτας ἐκείνας ἐκρήξεις νὰ καθιστῶμεν προσίτας εἰς τὸ τηλεφώνον διὰ μεταλλίνων συρμάτων τεταμένων ἐν ὑπαίρῳ. Τοιοῦτοτρόπως διὰ τοῦ τηλεφώνου ἀκούομεν τὰς ἀσθενεστάτας ἠλεκτρικὰς ἐκρήξεις ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ, ἅς διὰ τῶν ἀόπλων αὐτῶν ἀδυνατοῦμεν ν' ἀντιληφθῶμεν. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ νομίσῃ τις ὅτι διὰ τοῦ τηλεφώνου ἀκούομεν ἀπαράλλακτον αὐτὸν τὸν κρότον τῆς βροντῆς ἢ ὁμοῖον τινα πρὸς ταύτην, ἀλλ' ἀπλῶς ἰδιόρρυθμὸν τινα τριγμὸν, οἷον περὶ που παράγει λεπτόν τι ἔλασμα κασιτέρου καμπτομένου πλησίον τοῦ ὠτός ἡμῶν. Αἱ ἀσθενέσταται λοιπὸν ἐκείναι ἐκρήξεις τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἠλεκτρισμοῦ παράγουσι βροντὰς, μὴ ἀκουστάς εἰς τὰ ἡμέτερα ὦτα, μόνον δὲ διὰ τοῦ τηλεφώνου αἰσθητῶς ἐν εἰδῇ ἀσθενοῦς τριγμοῦ. Τοῦτο ὅμως ἀρκεῖ ὅπως ἀναγγέλλῃ ἡμῖν τὴν ἀδιάκοπον γένεσιν ἠλεκτρικῶν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ρευμάτων. Κατὰ τὴν νύκτα τὰ ρεύματα ταῦτα καὶ αἱ ἐκρήξεις αὐτῶν ἀφικνοῦνται εἰς τὴν μεγίστην αὐτῶν ἐντάσιν καὶ ἰσχύν.

Οὐ μόνον δὲ ἀσθενῆ· καὶ πλησίον εὐρισκόμενα ἠλεκτρικὰ ρεύματα δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν διὰ τοῦ τηλεφώνου, ἀλλὰ καὶ ἰσχυρὰς ἐκρήξεις ἐν μακροσμέναις χώραις τῆς ἀτμοσφαιρῆς γινομένης καὶ μὴ ἀκουόμενης διὰ τῶν ἀόπλων αὐτῶν ἕνεκα τῆς μακροτάτης ἀποστάσεως· διότι ἀξιοσημειώσης τῆς ἀποστάσεως ἐλαττοῦται ἡ δυνάμις τῆς ἠλεκτρικῆς ἐπιδράσεως.

Αἱ καλούμεναι ἀστραπαὶ θερμότητος, (αἱ συμβαίνουσαι πρὸ πάντων κατὰ τὰς νύκτας τοῦ θέρους χωρὶς νὰ φαίνηται νέφος ὑπεράνω τοῦ ὀρίζοντος καὶ χωρὶς ν' ἀκούηται βροντῆ) εἶναι κοινὰ ἀστραπαὶ παραγόμεναι εἰς τοσοῦτο μεγάλην ἀπόστασιν ἀπ' ἡμῶν, ὥστε μόνον τὸ φῶς τῶν φθάνει εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μας, οὐχὶ δὲ καὶ αἱ βρονταὶ τῶν εἰς τὰ ὦτά μας. Εἰς τὸ τηλεφώνον ὅμως πᾶσαι αἱ ἀστραπαὶ, εἴτε μακροσμέναι εἴτε πλησίον παραγόμεναι, συνοδεύονται πάντοτε ὑπὸ χαρακτηριστικοῦ ἐκείνου τριγμοῦ, ὡς τε ἀκούεται πάντοτε κατ' ἡν ἀκριβῶς στιγμὴν φαίνεται ἡ ἀστραπή. Δυνάμεθα λοιπὸν διὰ τοῦ τηλεφώνου ν' ἀκούωμεν τὴν ὑπὸ μηδεμιᾶς βροντῆς συνοδευομένην ἀστραπὴν καὶ ν' ἀριθμῶμεν τὰς ἠλεκτρικὰς ἐκρήξεις με μακροσμένης τινὸς καὶ παντελῶς ἀοράτου καταγίδος ἢ δικίλλης, καὶ δὴ μετὰ περισσοτέρας ἀκριβείας ἢ τῇ βοήθειᾳ τοῦ ὀφθαλμοῦ, διότι τὸ τηλεφώνον ἀναγγέλλει ἡμῖν καὶ ἠλεκτρικὰς ἐκρήξεις τῶν ὁποίων τὸ φῶς δὲν δυνάμεθα νὰ διακρίνωμεν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν ὡς καλυπτόμενον ὑπὸ νεφελῶν. Τὸ τηλεφώνον λοιπὸν ἀναγγέλλει ἡμῖν πᾶσαν ἠλεκτρικὴν ἐν τῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἐκρήξιν, πᾶσαν ἀστραπὴν, εἴτε ὀρατὴν εἴτε μὴ.

Ὁ κρότος τὸν ὁποῖον ἀκούομεν ἐν τῷ τηλεφώνῳ εἶναι συνήθως εἰδὸς τι τριμοῦ, ὁμοῖον πρὸς κρότον σπινθήρων, συνίσταται δηλαδὴ ἐκ σειρᾶς ζῆρῶν κτύπων διαφόρων κατὰ τὴν ἰσχὺν καὶ ταχέως διαδεχομένων ἀλλήλους.

ΛΑΡΝΑΚΑ ΕΝ ΚΥΠΡΩ. Εἰκὼν ὑπὸ Η. Corrodi.

ψυχὴν κατὰ τῆς συζύγου του, ἀπέφυγε μέχρι τοῦδε ἐπιμελῶς νὰ δώσῃ οἰανδήποτε ἀνακοίνωσιν περὶ τοῦ ἀποτελέσματος τοῦ εἰς Ἀμβούργον ταξιδίου του.

Ἄλλὰ σήμερον ἐπὶ τέλους ἔπρεπε νὰ λυθῶσι πᾶσαι αἱ σφαγεῖδες τοῦ μουσικοῦ. Ἡ Κλεμεντίνα Ἰουλίτσα ἔλαβε τὴν ἀπόφασιν νὰ μεταχειρισθῇ πᾶν μέσον, νὰ προκαλέσῃ πάλιν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνδρός τῆς διαλλακτικὰς διαθέσεις, αἰσθηματὰ ἀρχαίας ἀγάπης, — νὰ τὸν κάμῃ πάλιν ἰδικόν τῆς.

«Καὶτὶ» εἶπε μὲ τρυφερὸν ὄφως. Ἄλλ' ἐκεῖνος οὐδὲν ἀπήντησεν. Ὁ πυκνὸς καπνὸς τοῦ τσιγάρου του ἐφαίνεν ἀνωθὲν τοῦ αἵματος αἰθέρων ἥσαν ἀνοικταί, ἔχων δὲ τὴν κεφαλὴν ἐστηρικμένην ἐπὶ τῆς χειρὸς τοῦ ἐφαίνετο μόλις ὑπάρχων ἐν τῷ κόσμῳ τοῦτ'.

«Καὶτὶ!» ἤκούσθη πάλιν ἐν μέσῳ τῆς σιγῆς, ἥτις μόνον ἐταράσσεται ὑπὸ τῶν μεδουσῶν ἐκ τοῦ φωτός ἐντόμων ἀεὶνα προσέκρουον πρὸς τὰς γαλακτοεκούρους καὶ φωτεινὰς σφαιροειδεῖς ὀφθαλμοὺς τῶν λαμπηρῶν.

Ἀφοῦ δὲ κατ'εὖν ἔμεινε σιωπηλὸς, ἡ γυνὴ ἐσηκώθη ἀπὸ τῆς θέσεώς τῆς καὶ ἐκάθισε πάλιν παρὰ τῷ πλευρῷ του. Περιέβαλεν αὐτὸν μὲ τοὺς βραχιονιάς τῆς καὶ ἐπίεσε τὴν κεφαλὴν τῆς πρὸς τὰ γόνατά του.

«Τι θέλεις;» εἶπεν ἀποτόμως ὁ Καὶτὶ, χωρὶς νὰ ἐπιδόσῃ τὴν χεῖρά του ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς γυναικὸς του ὡς ἄλλοτε. Εἶσα δὲ ἰδὼν ὅτι αὐτὴ δὲν μετέβαλε θέσιν ἀπεμάκρυνεν ἀπ' αὐτοῦ τὰς χεῖράς τῆς καὶ εἶπε μὲ ψυχρὸν ὄφως. «Σηκώσου. Τι θέλεις νὰ μοῦ πῆς; τὸ ζέθρω. Μόνος ὁ χρόνος, μόνῃ ἢ φανερά μετάνοιά σου δύνανται ἴσως, ἴσως, νὰ ἐπαναφέρῃ πάλιν τὴν προτέραν κατάστασιν τῶν πραγμάτων.»

Καὶ ἐπειδὴ οὐδὲ τῶρα μετέβαλε τὴν παρακλητικὴν τῆς στάσιν, ὁ Καὶτὶ ἔκαμεν ἀπότομον τινα κίνησιν καὶ μὲ τὸ αὐτὸ ψυχρὸν καὶ παγετώδες ὄφως ἐπανάλαβε «Σηκώσου. Ἄκουσες τί σοῦ εἶπα!» Ἄλλ' ἡ Κλεμεντίνα Ἰουλίτσα δὲν ἤκουε· περιέβαλεν ἐκ νέου τοὺς βραχιονιάς τῆς περὶ αὐτὸν καὶ ἐξήτει τὸ ἀπεστραμμένον βλέμμα του. Ὁ Καὶτὶ δὲν τὴν ἠγάπα πλέον καὶ ἡ Κλεμεντίνα Ἰουλίτσα μὲ τὴν ἀπώλειαν τῆς ἀγάπης του συναπόλασε καὶ τὴν ἐπ' αὐτοῦ ἐπιρροὴν τῆς. Ἡσθάνετο τοῦτο καὶ ἐξηγάκαζεν αὐτὴν εἰς τὸ νὰ ὑποφέρῃ τὰ πάντα. Ἦτο πρόθυμος νὰ ἐπαυθῆ παρ' αὐτοῦ τὴν ἀγάπην, αὐτὴ, ἡ Κλεμεντίνα Ἰουλίτσα, ἡ ὑπερήφανος, ἡ ἀκαμπτος, ἥτις πρότερόν ποτε εἶπε περὶ αὐτῆς «Ἡ ψυχρότης μὲ καθιστᾷ μαρμαρίνην.»

Ἀλλὰ τότε δὲν εἶχεν εἰσέτι ἀποκτίθη τέκνα, τότε δὲν εἶχε γεινῆ ἀκόμη τῶσον φιλάργυρος χάριν τῶν τέκνων τῆς, ὥστε νὰ φροντίξῃ ἡμέρας καὶ νυκτὸς τίτι τροφῶν νὰ ἐξασφαλίσῃ δι' αὐτὰ, εἰ δυνατόν, ὅλην τὴν περιουσίαν τοῦ ἀνδρός τῆς. Κατὰ πρώτην φοράν

ΤΟ ΓΑΤΙ. Εἰκὼν ὑπὸ Paul Preyer.

ἐν τῷ βίῳ τῆς ἡ Κλεμεντίνα Ἰουλίτσα ἐταπεινώθη ἐνώπιον αὐτῆς, καὶ μετεχειρισθῆ ὑποκρισίαν, χάριν τῶν σκοπῶν τῆς.

«Ἄκουσέ με, Καὶτὶ! ἄκουσε τοὺς λόγους μου!» ἐβρόχιεν. «Δὲν εἶμαι πλέον ἡ γυναῖκά σου; δὲν εἶμαι τὸ ἴδιον ἐκεῖνο πλάσμα, τὸ ὁποῖον ἄλλοτε τόσο τρυφερῶς, τόσο θερμῶς ἠγάπα; Σήμερον ἀρκεῖσθην ἱερὸν ὄρκον, ν' ἀποβάλλω ἐκ τοῦ χαρακτήρος μου πᾶν δεῖν δὴ ἠδύνατο νὰ μὲ ἀποξενώσῃ ἀπὸ σοῦ. Θέλω νὰ ζῶ μόνον διὰ σέ, καὶ ὅπως σὺ θέλεις. Ἄκουσέ με Καὶτὶ, ἄκουσε ἀπὸ τὴν ἡμολογίαν μου: Μοῦ εἶπες πρὸ ὀλίγου — Ὅχι, δὲν μοῦ τὸ εἶπες, ἀλλὰ οἱ λόγοι σου μοῦ τὸ ἐμαρτήρησαν, — ὅτι ἀπεξενώθηκες καὶ ἐψυχράνθηκες πρὸς ἐμέ, ὅτι δὲν μὲ ἀγαπᾷς πλέον, Καὶτὶ, ὅτι δὲν εἶμαι πλέον ἡ ἀγαπητὴ σου Κλεμεντίνα Ἰουλίτσα. Ἐγὼ ὅμως σὲ ἀγαπᾷ περισσότερο παρὰ ποτὲ! Ναι, μὲ τὰ ἐστὶν ἡ ἀγάπη μου ἠδύνη, καὶ τὰ ἔργα μου φιλικὰ αἰσθηματὰ μετεβλήθησαν εἰς θερμὸν διακατὴ ἔρωτα· ἡ ζηλοτυπία μου δὲν ἦτο ἄλλο παρὰ ἔρως, καὶ ἡ πρὸς τὴν κόρην σου ψυχρότης μου εἶνε ἐπίσης ζηλοτυπία προερχομένη ἐκ τῆς ἀγάπης τὴν ὁποίαν ἔχω πρὸς σέ καὶ πρὸς τὰ δύο τέκνα μου, τὰ ὁποῖα μοι εἶναι προσφιλέστερα τῆς ζωῆς μου. Θὰ προσπαθῶ εἰς τὸ ἐξῆς νὰ κυριεύω τὰς ὀρμάς μου, καὶ τὴν ἐλλειψίν ἀγάπης πρὸς τὸ κοράσιον ν' ἀναπληρῶ διὰ φιλόφρονος συμπεριφοράς — διότι, Καὶτὶ, νὰ ἐξαναγκάσω τὴν καρδίαν μου εἰς τὸ νὰ ἀγαπᾷ διὰ τῆς βίας, δὲν εἶμπορά.

Ἡ γυνὴ ἐσιώπησε καὶ παρετήρησεν ἐταστικῶς τὸ πρόσωπον τοῦ ἀνδρός τῆς. Εἰλικύσεσεν αὐτὸν πρὸς αὐτὴν. Εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς ἐφαίνετο ἐκφρασίς παρακλητικῆ, ἱκετευτικῆ, ζητοῦσα συγγνώμην· ἀλλὰ συγχρόνως ἀνεμυγνύοντο μετὰ τῆς ἐκφράσεως ταύτης καὶ πάντα ἐκεῖνα τὰ δέληγητρα, ἅτινα πρότερον ἐξέπλησσαν δι' ἔρωτος τὴν ψυχὴν τοῦ Καὶτὶ καὶ ἐν στιγμαῖς τρικυμιωδῶν παθῶν ἐδέσμευον αὐτὴν πρὸς τὴν γυναῖκά του. Καὶ ἡ γυνὴ, ἀφοῦ εἶδεν ὅτι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ βαδμηδὸν ὑγραίνοντο, ὅτι οἱ λόγοι τῆς ἔσχον τὴν ποδουμένην ἐνέργειαν, ὅτι ὁ Καὶτὶ ἠγωνίζετο μὲν εἰσέτι πρὸς αὐτὸν ἀλλ' ἐφαίνετο ἐτοιμος νὰ ἐνδύσῃ ὑπὲρ τῆς συνδιαλλαγῆς, τότε πλέον ἠνωρθώθη δι' ἑνὸς πηδήματος καὶ τὸν ἐνηγκαλιόθη.

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἐφθάσαν οἱ Σλειβεν εἰς Δρόννιγγωφ. Ἡ Κλεμεντίνα Ἰουλίτσα ἐδέιχθη πρόθυμος νὰ γράψῃ τὴν ἐπιστολήν πρὸς τὴν ἀδελφὴν τῆς, καὶ ἡ εἰδησις, ὅτι οἱ γονεῖς αὐτῆς ἐμελλον νὰ συνοδεύωσι τὴν Μερτσέδες εἰς Νικαίαν, ἐπλήρωσε μάλιστα τὴν καρδίαν τῆς εὐκρινεῖς χαρὰς, χάριν τοῦ πατρὸς αὐτῆς. Ὁπω λουπὸν ἐξαμαλύνθησαν πάλιν τὰ πάντα, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπήλθε μάλιστα εἰς τὸν Καὶτὶ μία ἰδέα, τῆς ὁποίας ἡ ἐκτέλεσις ἠδύ-

νατο νὰ ἔρη καὶ τὰς τελευταίας δυσχερείας. Ὁ Καὶτὶ δηλαδὴ ἀπεφάσισε νὰ στείλῃ καὶ τὴν Καρμελίταν εἰς Νικαίαν ὁμοῦ μὲ τοὺς συγγενεῖς τοῦ Σλειβεν. Εἰς τὸ περὶ ἀγωγῆς ζήτημα ὁ Καὶτὶ, ἔχων ἰδέας ὅπως διαφόρους ἢ οἱ πλεῖστοι ἄνθρωποι, δὲν ἐροβεῖτο ἐκ τοῦ ταξιδίου καμμίαν βλάβην διὰ τὴν Καρμελίταν. Μαθήματα ἠδύνατο ἡ μικρὰ νὰ λαμβάνῃ παρὰ τῆς Μερτσέδες ἢ παρ' ἄλλων διδασκάλων. Ἄν ἔχωρίζετο ἐπὶ τινα χρόνον ἀπὸ τῆς μητρὸς, ἠδύνατο ἴσως βραδύτερον νὰ συναντηθῶσι πάλιν μὲ ὅπως διαφόρους διαθέσεις καὶ διάφορα αἰσθηματὰ, καὶ οὕτω δὴ ἐπὶ ἐρχετο τέλος ἡ εἰρήνη ἐν τῇ οἰκογενεῖα, κατὰ φυσικώτατον τρόπον. Ὁ ἐν τῷ μεταξύ χρόνος ἠδύνατο ἴσως νὰ θεραπεύσῃ τὰ πάντα. Πρὸς τοῦτοις, τὰ λάθη καὶ ἡ κακὴ ἐπίδρασις τῆς Κλεμεντίνας Ἰουλίτσας ἐπὶ τοῦ κορασίου ἠδύνατο ἴσως νὰ ἐπανορθωθῶσι διὰ τῆς ἀγαθῆς ἐπιδράσεως τῆς Μερτσέδες, ἡ δὲ χαρὰ τῆς Καρμελίτας — περὶ τοῦτου ὁ Καὶτὶ ἦτο βέβαιος — δὴ ἦτο ἄπειρος. Τοιοῦτοτρόπως παρῶντων αὐτὸν καὶ ἡ ἀγαθότης τῆς ψυχῆς του, νὰ παράσχῃ καὶ εἰς τὴν γυναῖκά του τὴν εὐχαρίστησιν αὐτῆν ὡς ἰκανοποιῆσιν διὰ τὰς θλιβεράς σκηναῖς τῶν τελευταίων ἡμερῶν καὶ ἐβδομάδων. Τὴν ἀκόλουθον πρωῒαν ὁ Καὶτὶ ἐκάθισε παρὰ τὴν κλίνην τῆς Καρμελίτας καὶ παρετήρησεν αὐτὴν κοιμωμένην. Ἀκριβῶς σήμερον ἦτο ἡ ἡμέρα, καθ' ἣν ἡ Καρμελίτα εἶχε τὴν ἀδειαν νὰ ἐξέλθῃ πάλιν ἐκ τῆς οἰκίας καὶ νὰ παιζῇ εὐαθέρως. «Καρμελίτα! παιδί μου!» ἐβρόχιεν ὁ Καὶτὶ καὶ ἐνηλάφησεν αὐτὴν εὐαφρώς. Ἡ μικρὰ ἀνέωξε βραδέως τοὺς ἐκ τοῦ ὕπνου βεβαρημένους εἰσέτι ὀφθαλμοὺς καὶ ἐβρίσκειν αὐτοὺς διὰ τῶν ἄφρων χειρῶν, ἀμα δὲ ἰδοῦσα τὸν Καὶτὶ περιέσφιγγεν τὸν λαιμὸν του μὲ τοὺς τρυφεροὺς ἀλλὰ στερεοὺς βραχιονιάς τῆς. «Πατέρα μου!» ἔκοιμήθησεν καλὰ, παιδί μου; Εἶσαι ἡ καλὴ μου Καρμελίτα; καὶ μοῦ ὑπόσχεται γὰ εἶσαι πάντα φρόνιμη καὶ ὑπάκουη; Ἡ μικρὰ ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν κατανεύουσα. «Μ' ἀγαπᾷς;» Ποῖα ἐρώτησις! Ἐθάβεν αὐτὸν ὀλονὲν σφοδρότερον καὶ κατέφιλε τὰς παρειάς του καὶ τὸ στόμα του. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐφαίνετο εἰς τὸν Καὶτὶ ἀδύνατον νὰ χωρισθῇ ἀπὸ τῆς Καρμελίτας. Ἡ σκέψις, ὅτι δὴ τὴν ἀπεξήτει, μάλιστα δὲ καὶ ὁ αἰφνιδίως εἰσελθὼν εἰς τὴν καρδίαν του φόβος μήπως τυχὸν ἐμελλε νὰ τῇ συμβῇ ἀπροσδόκητόν τι ἐν τῇ ξένῃ χῆρᾳ, δὲν ἄφινον αὐτὸν νὰ ὀμιλήσῃ. Πάλιν ἤρχισε νὰ δυσάζῃ ἐνεκα τῆς πρὸς τὴν μικρὰν ἀγάπης του καὶ τρυφερότητος. Ἐπειτα ὅμως πάλιν ὑπερίσχυον αἱ πρότεραι καλῶς ἐκεκμημένα ἀποφάσεις του. «Θέλεις νὰ ταξιδεύσῃς μαζί μὲ τὴν Μερτσέδες εἰς τὴν Ἰταλίαν; Ἡ Καρμελίτα τὸν παρετήρησεν ἐπὶ τινος στιγμῆς ἀναοδός. Ἐκατήχησεν, χαρὰ καὶ ἀμφιβολία ἐφαίνοντο ἐν τῷ προσώπῳ τῆς ἀνεμυγνύμενα. Ἐπειτα ὅμως ἀνεπήδησε καὶ κατέβη ἀπὸ τῆς κλίνης καὶ ἤρχισε νὰ περιφέρεται ἐν τῷ δωματίῳ μετὰ ζωηρότητος.

«Ἀλήθεια μοῦ λές, πατέρα; Εἶνε ἀλήθεια;» Ὁ Καὶτὶ ἔθηκε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν χειλέων του. «Δὲν πρέπει ἀκόμα νὰ τὸ πῆς εἰς κανένα. Ἡ μητέρα δὲν τὸ ζεῖρει ἀκόμα.» Εἰς τὰς λέξεις ταύτας τὸ πρόσωπον τοῦ κορασίου ἐγενε πάλιν σοβαρόν. Τὸ ὄνομα «μητέρα», τὸ ἄλλως τόσο προσφιλές, τὸ προσφώνιον πάσης κινήσεως τῆς καρδίας, πάσης χαρᾶς καὶ πάσης θλίψεως ἔην ὑπέκτους παιδίου, ἐνέβαλε τὴν Καρμελίταν εἰς φόβον καὶ ἀνησυχίαν. Ἡ ἔξαισι εἰκὼν, ἣν παρήγαγον πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς οἱ λόγοι τοῦ πατρὸς, διέρρευσε καὶ ἐσβέσθη. Αὐτὴ, αὐτὴ, ἡ μητέρα τῆς, βεβαίως δὲν θὰ εἶδιδε τὴν ἀδειαν διὰ τὸ ταξεῖδι!

Ὁ Καὶτὶ ἐβλεπε, εἰ ἐσκέπετο ἡ Καρμελίτα, καὶ τῇ εἶπεν: «Ἡ μητέρα θὰ εὐχαριστῆθῃ πολὺ, ὅταν μάθῃ πῶς χαίρεσαι δι' αὐτὸ τὸ ταξεῖδι. Ζεῖρεις, Καρμελίτα, εἰ σὲ ἀγαπᾷ πολὺ, ἀν καὶ εἶνε ἀσθητὴ μερικῆς φορές. Ἦσουν καὶ σὺ πολλὰς φορές ἀτακτῆ, καὶ δὲν τὴν ὑπέκτους καὶ ἐπεισμένους; δι' αὐτὸ δὲ ἐτιμώρησε.» Ὁ Καὶτὶ ἤλπιεν ὅτι ἡ Καρμελίτα δι' ἐνὸς βλέμματος τούτ' αὐτοῦ ἢ διὰ τινος κινήσεως θὰ ἐμολόγει τὴν ἀλήθειαν τῶν λόγων του, ἀλλὰ τὸ κοράσιον ἡ ὄψις οὐδὲν τοιοῦτον ἐδείκνυεν. Ἀπὸ τοῦ τελευταίου ἐκείνου συμβάντος ἡ μικρὰ ἔμισε τὴν μητέρα τῆς, οὐχὶ πλέον ἐξ ἐνστικτοῦ ἀλλὰ μετὰ πλήρους συνειδησεως.

Ἐν τῷ εὐρυχώρῳ δωματίῳ τῶν παιδίων, εἰς τὸ ἄνω πάτωμα — μὲ τὰ παράθυρα πρὸς τὸ ἀνδρῶν τετραμμένα — ἐκάθητο ἡ Μερτσέδες καὶ ἡ Καρμελίτα. Τὸ κοράσιον εἶχε λάβῃ ὀλίγα τινὰ τετράδια ἐκ τοῦ συρταρίου τῆς τραπέζης, ἐξῆταξεν αὐτὰ μὲ προσεκτικὸν βλέμμα, ἐτακτοποίησεν αὐτὰ, ἐλείψαινε μερικὰ φύλλα ζωωμένα, εἶτα δὲ ἐλάβεν αὐτὰ ὅλα ὁμοῦ ἐν ἀταξίᾳ καὶ τὰ ἔθηκεν ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς θείας τῆς. «Δύο τετράδια εἶναι χαλασμένα!» Ἐδῶ εἶνε μιά μεγάλη μελανία. Εἰς τὴν ἀταξίαν δὲν πρέπει νὰ δίδῃς τίποτε ἀπὸ τὸ χεῖρ σου, Καρμελίτα.»

Καὶ ἡ ἐπιεικὴς διδάσκαλος ὑπέδειξεν εἰς τὸ παιδίον μετὰ πραότητος, πῶς ὀφείλει νὰ κάμῃ εἰς τὸ ἐξῆς. Ἦδη ἡ Μερτσέδες ἤρχισε νὰ ἐξετάζῃ τὸ περιεχόμενον τῶν τετραδίων, ἡ δὲ Καρμελίτα ἐγονεπέθησε πλησίον τῆς. «Αὐτὸ δὲν εἶνε καλὸ, Καρμελίτα! Καὶ ἐδῶ ἔχεις κ' ἄλλα λάθη — Τι εἶν' αὐτό;» «Μερτωτάτον. Πάλιν ἐκ νέου» εἶνε σημειωμένον ἐδῶ! «Ἐλεῖσα ἀπὸ τὸ σχολεῖδ αὐτὴν τὴν ἡμέρα,» ἤρχισεν ἡ Καρμελίτα μὲ ἐστροφον γλῶσσαν, «ὅταν ἡ διδασκάλα μᾶς ἐδιηγήθη προφορικῶς τὸ θέμα, καὶ — καί —»

«Καὶ δι' αὐτὸ ἐπήγεσ κ' ἐγράψες κάδε λογιῆς ἀνοήσιες, ἀνὶ νὰ παρακαλέσῃς τὴν δεσποινίδα Καρλότταν νὰ σέ βοηθήσῃ;» «Ἡ Καρλόττα ἔσχε ἴσια ἴσια ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα νὰ εἶνε εἰς τὸν γιατροῦ. Ἐγὼ εἶχα ληραμονήσῃ τὸ θέμα καὶ ἔπρεπε νὰ τὸ γράψω γρήγορα.»

«Ναι, ναι, πάντα ἔχεις πρόχειρη μιά πρόφασιν. Καὶ δὲν εἶμποροῦσε νὰ παρακαλέσῃς τὴν μητέρα σου — ἡ τὸν πατέρα σου;» (Ἐπετα συνεχεῖα.)

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ.

- 1. ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΣΚΡΙΒ, μετὰ βιογραφίας (ἐν σελ. 241).
2. ΠΑΝΑΓΙΑ. Εἰκὼν κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ W. Bouguereau, (ἐν σελ. 245).
3. ΛΑΡΝΑΚΑ ΕΝ ΚΥΠΡΟ. Εἰκὼν ὑπὸ H. Corrodi, (ἐν σελ. 249).
Ἡ εἰκὼν μεταβιβάζει ἡμᾶς εἰς τὴν νῆσον Κύπρον, εἰς τὸ πολίχνιον Λάρνακα, τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα δηλοῖ ἡμῖν καὶ μέρος τι τῆς ἱστορίας αὐτοῦ. Ἡ πόλις δηλαδὴ ὀνομάσθη Λάρναξ, διότι ἐκ τῶν μαρμαρίνων τύμβων

ἀρχαίων πλουσίων κατοίκων ἐκτίσθησαν τὰ σημερινὰ τεῖχη τῆς· ἐπὶ τῶν ἔρειπιῶν ἀρχαίας λαμπρότητος φκοδομήθησαν τὰ σήμερον ὑπάρχοντα πενιχρὰ καὶ εὐτελεῖ κατὰ τὸ πλεῖστον οἰκοδομήματά τῆς. Τὸ ἀρχαῖον Κίτιον, ἐν τῇ θέσει τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ σήμερον μικρὰ πολίχνη Λάρναξ, ἦτο ὀνομαστὴ ἀποικία τῶν Φοινίκων. Ἐμεινὲ δὲ διαρκῶς ἔδρα τῶν Φοινίκων καὶ βραδύτερον ἐτι, ἀφοῦ Ἕλληνες ἔμποροι καὶ βιομήχανοι ἐπλημύρησαν τὴν Κύπρον. Σήμερον μόνος ὁ λιμὴν παρέχει ποῖαν τινα σπουδαιότητα εἰς τὴν πόλιν, ἥτις δι' αὐτοῦ εἶνε τὸ κυριώτατον ἐμπόριον τῆς ὅλης νήσου. Ἡ κυριῶς πόλις κεῖται ἐν τέταρτον τῆς ὥρας μακρὰν τοῦ λιμένος. Μίαν ζωγραφικωτάτην τοποθεσίαν ἐκ τῆς παρὰ τῷ λιμένι πολίχνης παριστᾷ ἡ ἡμετέρα εἰκὼν. 4. ΤΟ ΓΑΤΙ. Εἰκὼν κατὰ τὴν ἐλαιογραφίαν τοῦ Paul Preyer, (ἐν σελ. 252).

ΔΟΥΝΑΙ ΚΑΙ ΛΑΒΕΙΝ ΕΝ ΤΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΝΕΥΡΩΝ.

Όπως ο έμπορος εν τοις βιβλίοις αυτού καταγράφει έπιμελώς τα έαυτώ και τα τοις άλλοις όφειλόμενα και φροντίζει περί του ίσοζυγίου των έξόδων και των εσόδων του, έπιμελούμενος ν' αποφεύγη πάσαν δαπάνην, υπερβαίνουσαν τας δυνάμεις του και δυναμένην να τον καταστρέψη οικονομικώς, ούτως όφειλε πώς άνθρωπος να φροντίξη πάντοτε και περί των σωματικών του δυνάμεων όπως το έξοδεύμενον μέρος αυτών μη υπερβαίνη το προσποριζόμενον, και ίδια όπως εν τη Ισοροπία των νεύρων του αποφεύγη διαρκείς διαταράξεις, δυναμένης να καταστρέψωσι την ύγιειαν του. Το νευρικόν ημών σύστημα, το όποιο πρότερον το όνομα μόνον εγινώσκετο, αποτελεί εν των σπουδαιοτάτων μερών και δη το λεπτότατον μέρος του ημετέρου όργανισμού. Από του έγκεφάλου και του νωτιαίου μυελού, ως κεντρικών όργάνων, άφορμώμενον έκτείνεται διακλαδούμενον προς όλα τα λοιπά μέρη του σώματος και συνδέει αυτά μετά των κεντρικών εκείνων όργάνων. Τα νεύρα δύνανται ελλόγως να όνομασθώσιν αι έντακτικά δυνάμεις του ημετέρου σώματος. Η ένέργεια αυτών όμοιάζει προς την των αερίων, άτινα ανάπτουσαι ή πυρίτις αναφλεγόμενη, και προς την του κεραυνού όστις κατασκήπτων έπιφέρει την Ισοροπίαν μεταξύ μιάς εν ταις νεφέλαις γεννηθείσης έντάσεως και μιάς δυνάμεως αναπτυχθείσης έπι της έπιφανείας της γης. Ούτω τα νεύρα έχουσι τον σκοπόν να φέρωσι την Ισοροπίαν μεταξύ της ίδιας αυτών έντάσεως και των έξωθεν έπ' αυτών επενεργουσών δυνάμεων. Ει και εν τη θρέψει αυτών έξαρτώνται έξ άλλων του σώματος μερών, κατά τάλλα όμως απολαβουσι τοσαύτην ανεξαρτησίαν, ώστε και του σώματος δεινότατα πάσχοντος το πνεύμα δύναται να είνε έντελής υγιής και διαυγής μέχρι τέλους, και του πνεύματος έντελής έξεστηκός το σώμα δύναται να υγιαίνη. Νευρικοί χρωακόποι υπέρχουσι δυστυχώς πάρα πολλοί κατά τοδς ημετέρους χρόνους, οτινες τα πλείοστα άμαρτάνουσι εν τούδς δύο έκείνουσ σπουδαιοτάτουσ παράγοντασ της ύγιαισ, τα νεύρα. Τούτο δε είνε τοσούτω άλιβερώτερον, καθ' όσον αυτή ή φύσις παρέχει ημίν πρόχειρα άφθονα και εύάρεστα μέσα προς διατήρησιν και άντικατάστασιν της άειποτε άπολλυμένησ ημών δυνάμεωσ. Έν εκ των μέσων τούτων, δι' ού εύκόλωσ και άνέτως δύναμεθα ν' αναπληρώμεν τας άναλισκομένησ δυνάμεισ, είνε και ο ύπνοσ, όστις έρχεται αυτόκλητοσ, όταν τα νεύρα εργασθώσιν άρκούντωσ και άπαυθώσιν. Ο ύπνοσ λβει την έντασιν του σώματοσ και του πνεύματοσ και προσπορίζει νέασ δυνάμεισ εν τας χαλαρωθέντα όργανα. Έκ τούτου έπειτα ότι είνε μεγάλη άνοησία, να άντικαταίωμεν κατά της ανάγκησ του ύπνου και να προσπαθώμεν διά παντοίων μέσων ν' άποσθώμεν αυτόν. Ο ύπνοσ είνε ο άριστοσ φίλοσ της ημετέρας ύγιαισ, όστις και άποκρούόμενοσ πάλιν επανέρχεται άειποτε εκ νέου, όπως αναπληρώσ ησ έξαντληθείσασ ημών δυνάμεισ. Είνε δε πολλό επικίνδυνον να άποκρούωμεν αυτόν επιμόνωσ: ο καταπονών δι' υπερμέτρου έντάσεωσ το νευρικόν του σύστημα, ο διά τεχνητών μέσων αποδιδώκων τον ύπνον, θα περιέλθη κατόπιν εν τήν ανάγκην να μεταχειρισθ η παντοία τεχνητά μέσα προς άποσθώσιν της άυπνιάσ και ν' αγοράσ η άκριβά άφύσικόν τινα ύπνον, όστις αντί ν' αναζωογον η θα βαρύνη μάλλον το σώμα και το πνεύμα, ούτωσ ώστε ο πάσχων θα έγειρεται έτι μάλλον εκμηκώσ και έξηντλημένοσ ή ότε κατακλιθ η. Πολλοί, και μάλιστα οι νέοι βέπουσι προς το άμάρτημα τούτο, θεωρούντεσ τον ύπνον ως αναγκαίον κακόν, και προτιμώντεσ

να έξοδεύωσι μάλλον τας ύπαρχούσασ έτι μικράσ δυνάμεισ, προς παράτασιν των διασκεδάσεωσ, ή να δέχωνται τα άφθονα δάρα, άτινα προσφέρει αυτοίς ο υγιής ύπνοσ. Πρέπει λοιπόν να περιποιώμεθα και να θεραπεύωμεν τον ύπνον, ως καλόν και εδερgeticόν πελάτην, παρέχοντα ημίν πολλάσ και μεγάλασ όφελείασ, άνευ των όποιων θα καταστρεφόμεθα.

Άλλ' ένφ' όφείλομεν να μη άντιμαχώμεθα ποτέ προς την ανάγκην του ύπνου, δέν πρέπει πάλιν άφ' έτέρου να περιπλάτωμεν εν τας το άντίθετον άκρον, εν τήν έναντιαν υπερβολήν: δέν πρέπει δηλαδή να καταπονώμεν υπερμέτρωσ το σώμα ή το πνεύμα και άμέσωσ να εμπίκτωμεν εν τήν παντελή άνάπαυσιν και ήσυχίαν του ύπνου. Η άπότομοσ αυτη μετάβασισ από του ένόσ εν τας έτερον άκρον θα ήτο, ως παγετώδεσ λουτρόν μετά θερμότατον, μάλλον βλαβερόν ή όφέλιμον. Μεσαία τισ κατάστασισ, χωρίζουσα την ένέργειαν από της παντελοσ άναπαύσεωσ, τηρούσα εν έγρηγόρει το τε σώμα και το πνεύμα, χωρίσ να τα καταπον η, είνε αναγκαία. Η κατάστασισ αυτη όνομάζεταί άνάπαυσισ, ήτοι προσωρινή άργία. Άφού ή καθ' έκάστην ήμέραν έπι βραχύον τινα χρόνον άνάπαυσισ είνε έπαισθητή ανάγκη, εύνόητοσ είνε ο πόθοσ, δν αισθάνεται πώσ εργαζόμενοσ άνθρωποσ, ν' άναπαύηται άπαξ του έτουσ έπι τινασ έβδομάδασ, μεταβαίνων εν τήν έξοχήν ή εν τας άλλα μέρη χάριν άναψυχής. Τα άπαξ του έτουσ χάριν άναψυχής γινόμενα ταξείδια είνε αναγκαίατάτα, δυστυχώσ όμως όλίγοι κατορθούσι να εφρίσκωσιν εν αυτοίς άληθινήν άναψυχήν, όλίγοισι δε λαμβάνουσι έξ αυτών διαρκ η τινα άναζωογόνησιν, διότι άμα επιστρέφοντεσ αναγκάζονται να βοδισθώσιν άμέσωσ και άποτόμωσ εν τας μέγα πλήθοσ διαφόρων εργασιών και φροντιδων, πλην δε τούτου όλίγων ήμερών άνάπαυσεσ δέν είνε άνάλογοσ προς ένόσ σχεδόν έτουσ σύντονον και κοπιαστικήν εργασίαν. Πολλό άφελιμώτερα είνε ή άνάπαυσισ των κυριακών, ή επιβαλλομένη ημίν και υπό της θείασ Γραφήσ.

Η κυριακή, ήτις επανέρχεται 52 φοράσ το έτοσ, έπρεπε πράγματι να ήνε ήμέρα του Κυρίου, ήμέρα άναπαύσεωσ. Αι πενήκοντα και δύο αυτα ήμέραι είνε άφαιότατα διατεταγμένα κατά το όλον έτοσ και προσφορώτατα προς άληθώσ υγιεινήν άνάπαυσιν. Ο διά σωματική ή διανοητική εργασίασ έξ ήμερών καταπονηθείσ όργανισμοδ δύναται εν μιά ήμέρα άναπαύσεωσ εύκόλωσ ν' αναπληρώσ το ποσόν της δυνάμεωσ, όπερ άπώλεσεν εν μιά εβδομάδι διά συνεχούσ εργασίασ. Διά της άναπαύσεωσ ταύτησ των κυριακών δυνάμεθα πολλό εύκόλωτερον να επανρθώωμεν τας μικράσ και άνεπαισθητούσ βλάβασ των εβδομάδων ή διά της άναπαύσεωσ ολοκλήρων μηνών να αναπληρώωμεν τας άπωλείασ του όλου έτουσ. Ένφ' δε διά της λελογισμένησ και συμμέτρου άναπαύσεωσ δυνάμεθα να διατηρώμεν άβλαβείσ και άμειώτουσ τας ημετέρασ δυνάμεισ, άφ' έτέρου δυνάμεθα δι' έπ' ίσησ μεμετρημένησ και σκοπίμου άσκήσεωσ να εκαυξάνωμεν και κραταίωμεν αυτάσ τας ίδιασ δυνάμεισ. Η βαθμιαία και κανονικήσ αύξανόμενη, αλλά μηδέποτε μέχρισ υπερπονήσεωσ έξικνουμένη έντασισ των δυνάμεων είνε το μυστήριον της άσκήσεωσ ταύτησ. Το συναισθημα του καράτου, ή ανάγκη της χαλδρωφέσεωσ και άναπαύσεωσ, πρέπει να είνε πάντοτε ο όδηγόσ και ο διδάσκαλοσ ημών εν τη άσκήσει ταύτη, και εν τας αυτόν τον διδάσκαλον πρέπει να ήπακούωμεν άνευ άντιρρήσεωσ.

Κ. Θ.

κ. Ι. Ζ. εν Βατούμ. Άναμένομεν ειδήσεις σας. — κ. Σ. Μ. εν Σεβαστούπολιν. Αι εικόνες έστάλησαν. Αι χρωματιστά δέν να τεθώσιν πρώτοι υπό χάρτινον πλαίσιον (Passerpartout) και ούτω θα γίνωσι και μεγαλίστεροι. — κ. Γ. Α. εν Κορυθα. Η επιστολή σας έλήφθη και άμέσωσ έγράψαμεν εν Βιέννην. — κ. Γ. Α. Α. εν Ροστόβιον. Έλπίζομεν να περιήλθον έγκαίρωσ εν τας χείρασ σας. — κ. Μ. Μ. εν Μελιτόπολιν. Έλήφθησαν και σας εύχαριστούμεν. — κ. Δ. Δ. εν Αετόν. Το αιτηθέν φυλλάδιον σας έστάλη, τα δε χρήματα έλήφθησαν και σας εύχαριστούμεν. — Δ. Δεσπ. Β. εν Κραϊώβαν, κ. Δ. Π. εν Τερτζέστην. Έλήφθησαν και σας εύχαριστούμεν. — κ. Γ. Χ. Κ. εν Θεσσαλονίκην. Θα σας σταλώσι. — κ. Κ. Περι άδιογραφιών ή Κλειώ θα δημοσιεύσ εν τας προσεχέσ τεύχοσ κανόνασ.

Ήδότησ Η. Δ. ΖΥΓΟΥΡΗ. — Έκ του τυπογραφείου και του στοιχειομητηρίου διά της άνατολικήσ γλώσσεωσ Γ. ΔΡΟΥΤΟΥΔΙΝΟΤ εν Λειψία. Σάφην εκ των καταστημάτων του κ. Edm. Obst εν Λειψία.